Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 73. V Ljubljani, v četrtek, 1. aprila 1915. Leto XLIII.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
a ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 18 v
za dvakrat . . . . „ 15 „
za trikrat . . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.: enostolpna petitvrsta po 20 vin.

Poslano:
enostolpna petitvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Anglija pred generalnim rudarskim štrajkom.

Pred nekaj dnevi se je zdelo, da so imela pogajanja angleške vlade z voditelji rudarjev praktičen uspeh. Poročilo, katero so priobčili tudi avstrijski listi, je nosilo na čelu oficielni vladni pečat in že s tem dokazovalo, da mu ni veliko verjeti. Nato so poročila izostala, kar je najboljši dokaz, da ima angleška vlada veliko vzroka, da vsa nadaljnja poročila o stanju rudarskega štrajka potlači. Torej je soditi, da ostane odpoved vseh rudarskih tarifnih pogodb v veljavi. Ako se ne doseže sporazuma, ima Anglija pričakovati, da ostanejo njene ladje v par tednih brez premoga. Kaj bi to pomenilo za ponosno angleško mornarico, si je lahko misliti.

Glavni vzrok sedanjega gibanja med angleškimi rudarji je silna draginja živil, ki je zavladala zadnje tedne. Anglija živi od dovoza. Ta je pa po nemških podmorskih čolnih večinoma odrezan. Vsled nemške blokade so cene živilom poskočile za 50 do 70 odstotkov. V londonskem okrajnem svetu se je konstatiralo, da je beda v rudarskih pokrajinah strašna. Ribe, slanina, sir itd., za rudarja jako važna živila, so zginili z rudarjeve mize. Čaj pijejo brez sladkorja. Iz teh razlogov se je sešel narodni svet angleških rudarjev, da sestavi zahteve na posestnike rudnikov, ki so pa te zahteve kratkomalo odbili. Tako je sedaj v resnici samo vprašanje nekaj tednov, da-li Anglijo zadene gospodarska katastrofa ali ne. Prav lahko si angleške rudarske organizacije ne bodo dale izviti iz rok sedanjega ugodnega položaja. Te organizacije so močne in stare in so bile že nekaterikrat trn v peti angleškim kapitalistom, pa tudi socialistom. Prvi začetki angleškega rudarskega gibanja segajo nazaj v 2. desetletje minolega stoletja. Že takrat so obstajale rudarske zveze, ki so se pa razpustile, ko je začel delavcem mešati glave hardizem, gibanje brutalnega uničevanja. Kmalu se je pa med delavstvo vrnila trezna pamet ter so si zopet ustanovili svojo staro organizacijo. Že leta 1841. so se na kongresu v Wakefieldu združile velikobritanske in irske rudarske organizacije. Kongres je nastavil 53 potovalnih govornikov. Že leta 1844. so štele rudarske zveze okroglo 100.000 članov. Pač je morala organizacija voditi dolgotrajne pravde za svoj obstanek in priznanje. V teh pravdah je bila organizacija srečnejša nego v štrajkih, ki so jo krog 1850. leta gospodarsko zelo razrahljali. Kasneje pa je dosegla organizacija lepe uspehe in angleški rudarji so bili steber celokupnega mednarodnega rudarskega gibanja. Boj, ki sedaj čaka angleške rudarje, tvori glavno preizkušnjo za moč, znanje in voljo njihovih voditeljev ter celokupnega gibanja. S končnim uspehom angleška vlada in angleški kapitalisti najbrže ne bodo zadovoljni.

Stališče italijanskih katoličanov.

V Rimu je imelo dne 24. t. m. ljudsko društvo svoje zborovanje, katerega so se udeležili predsedniki petih velikih katoliških organizacij. Predsednik grof della Torre je izjavil, da bi italijanski katoličani bili veseli, če se deželi ohrani blaženi mir. Pač pa so pripravljeni iz srca za vse žrtve, če bi dežela morala zgrabiti za orožje. Poslanec Todini je podkrepil ta izvajanja in dejal, da so katoličani pripravljeni zvesto in navdušeno slediti vladnim odredbam in gledajo z mirno dušo v usodepolno uro. Pristavil je, da je italijanski narod močnejši kakor pa vsled korupcije pokvarjeni francoski narod. Italija ne bo Francoski za opico-igračko, ampak bo varovala svoje lastne narodne interese. Govornik je končal z Eviva-klicem na papeža miru, na katerega ni ponosen samo kot katoličan in državljan, ampak tudi kot Italijan.

K odstopu češkega cesarskega namestnika grofa Thuna.

Praški list »Union« piše: Bivši namestnik grof Thun je bil še do zadnjega trenutka mnenja, da mu ne bo treba odstopiti. To kaže pismo, katero je pred nekaj dnevi prejel od grofa Thuna politični urednik lista »Neues Wiener Tagblatt«, cesarski svetnik Emanuel pl. Singer. Pismo slove: »Udati se seveda moram dolgočasju, upam pa, da se bo uresničil pregovor: »Kopriva ne pozebe« in da mi bo dano, da zopet v polni meri prevzamem svoje delo. Do tedaj bo seveda treba potrpeti in upam, da se mi to posreči.«

»Arbeiterzeitung« piše: Odstop Thuna so brez dvoma provzročile druge okoliščine kakor samo njegova očesna bolezen. Zato sili ta odstop k nujni želji, da se v Avstriji ne bo odgodilo, kot je bil dosedaj slučaj, vladanje do časa, ko bo vojska končana, ampak da se že sedaj spozna potrebo, razmere narodov med seboj in vseh do države tako urediti, da se bo po vojski lahko vršilo delo, ki bo na vseh poljih v tako velikanski meri potrebno, ne da bi zadelo na množico težkoč.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Rusi napadajo ponoči. — Od 1. marca ujeli 40.000 Rusov ter zaplenili 68 strojnih pušk.

Dunaj, 31. marca. Uradno se poroča: Na fronti v vzhodnih Beskidih je dan potekel bolj mirno. Na sosednjih vzhodnih oddelkih trajajo boji dalje.

Na višinah severno od Cisne in severovzhodno od Kalnice smo zopet odbili ruske naskoke, katere je sovražnik tudi ponoči nadaljeval. Tudi severno od užoškega prelaza so se s težkimi izgubami izjalovili ponočni napadi sovražnika. Ujeli smo nadaljnih 1900 Rusov.

Na vseh ostalih frontah se ni nič posebnega zgodilo. Vršili so se le artilerijski boji.

Od 1. marca dalje smo ujeli skupno 183 ruskih častnikov in 39.942 mož ter zaplenili 68 strojnih pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

× × ×

Cisna in Kalnica sta kraja na gališkem pobočju Karpatov med prelazoma Lupkov in Užok.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Boji ob vzhodni Prusiji.

Berolin, 31. marca. Veliki glavni stan: Rusko ozemlje severno od Memla je očiščeno. Pri Tauroggenu poraženi sovražnik se je umaknil v smeri proti Skawdwilie.

Ruske čete, ki so zadnje dni severno od Avgustovskega gozda vnovič nastopile proti našim postojankam, smo po kratkem našem napadu zopet vrgli v gozdnato in jezersko ozemlje pri Sejnyju. Število ruskih ujetnikov iz teh bojev pri Krasnopolu in severno od tod se je zvišalo za 500.

Pri Klimki ob Szkwi smo ujeli nadaljnih 220 Rusov.

Najvišje armadno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Nemški listi priobčujejo rusko uradno poročilo od 29. marca: Zapadno od Njemena so se vršile 27. marca na obeh straneh ofenzive. Osovjec je bil po malem obstreljevan. Ob rekah Skwa in Omulev ter na fronti Tartak—Wach—Zarwady smo se hudo bili, da vzamemo nemške postojanke. Ujeli smo 600 mož in 5 častnikov, dobili smo dve strojni puški.

V Karpatih se je razvijal naš napad 25. marca zlasti v smeri na Barto, kjer smo zopet vzeli eno višino na daljavo 35 kilometrov (?). Na črti Munkač—Stryj je sovražnik opetovano napadal in zastonj poskušal ometavati naše strelske jarke z velikanskim številom ročnih bomb.

Po uradnih nemških poročilih o našem postopanju v Memelu so baje naše čete odpeljale s seboj 3000 prebivalcev, katere so pozneje oprostile nemške čete pri Krottingenu. Ugotovljeno pa je, da se je vršil boj proti Nemcem, ki so prodirali od Tilže sem, ne samo pri Memelu, ampak tudi na cestah, ki vodijo od Memela do Gordzyja in na Polangen. Prebivalci memelski so trikrat bežali na prostor, ki leži med obema cestama, kjer ni bilo nobenega boja, zlasti proti Krottingenu, kjer so čakali na izid boja.

× × ×

RUSKI NASKOK V KARPATIH.

Pred seboj imamo berlinske in dunajske liste, ki poročajo, da so Rusi že poslali dele svoje oblegovalne armade, ki je postala po padcu Przemysla prosta, v boj, ki divja med prelazom Duklo in Užokom. Pri Lupkovskem prelazu in pri Dwerniku so že dognali po eno rusko przemysisko divizijo, ki je prišla tja od Przemysla po najkrajši poti. O važnosti tega krvavega borenja na teh prodiralnih točkah so vsi vojaški pisatelji edini. Tako poroča major Morath, vojaški poročevalec lista »Berliner Tageblatt« iz avstrijskega vojnega poročevalskega stana: »Že mnogo dni divja karpatska bitka. Četudi ne smemo iti tako daleč, da bi trdili, da je odločitev cele vojske ali pa samo vzhodne vojske odvisna od izida te velikanske bitke, vendar bo zmaga v tem borenju brezdvomno močno uplivala na celoten položaj. Izključena tudi ni možnost, da se bo tudi politični položaj v to ali ono smer drugače razvil. Vsekako govore za Rusijo boli politični motivi pri izbiri uprav tega bojišča za odločitev. Dovolj vzroka je za vojno vodstvo, da z vsemi razpoložljivimi silami zabrani Rusom dohod na ogrske ravnine. Vsakdanja uradna poročila nam kažejo Karpate kot središče velikih ruskih prodiralnih bojev.« Nespametno je tedaj misliti, kakor to piše »Pester Lloyd«, da bi bilo popolnoma vseeno, kar se tam godi, da celo reči: »Skoro bi priporočili našemu vojnemu vodstvu, naj pusti, da se Rusom posreči »prodreti«. Tako bi sovražnik prišel v zagato, iz katere bi se ne mogel več umakniti.« Tako pisarenje v očigled strašnih naporov in žrtev, katerih se naše čete ne boje, da bi le preprečile ruski prodiralni načrt, ni pametno in zgreši svoj namen.

BOJI V KARPATIH.

Budimpešta, 31. marca. »Az Est« poroča z bojišča v Karpatih: Na meji saroške stolice se vrše ljuti in težki boji. Našim četam se je posrečilo pri Molnavagas izvojevati uspehe. Rusi so imeli ogromne izgube. Naši vojaki se bojujejo sredi ledenega zimskega vremena v do kolen visokem snegu in korakajo po zamrznjenih gorskih potih. V Eperjesu spominjajo na vojsko le trenske kolone, ki vozijo skozi mesto

LISTEK.

Iz vojne.

Uspel beg iz ruskega ujetništva.

Bančnemu uradniku Benkoviču se je na čuden način posrečilo uiti iz ruskega ujetništva. Pred par dnevi se je javil v Andrassyjevi vojašnici v Budimpešti in pripovedoval naslednje podrobnosti o svojem begu: V nekem spopadu pri Kamenici-Podolski sem bil ranjen in ujet. Najprej so me odvedli v bolnišnico v bližnjem mestu, od ondi pa v neki samostan. Tam je ležal tudi beckereski bogataš Ivan Djundjerski, ki je dobil kroglo v pljuča in razen tega šest udarcev s sabljo. Zelo sva se bila sprijateljila na bojišču in umrl je na mojih rokah. »Dajte mojemu prijatelju pobegniti!« so bile njegove zadnje besede. V tem samostanu sva se seznanila s poljskim duhovnikom. Ko sem ozdravil, se mi je duhovnik ponudil, da mi pomore k begu. Bilo je sklenjeno, da bom nastopal kot svetni učitelj nemščine v samostanu. Ponoči so me z vozom prepeljali v dvorec bogatega Poljaka, kjer sem bil več tednov skrit. Služinčadi nisem bil sumljiv, ker sem bil preoblečen kot duhovnik in sem dobil tudi potni list. Nato sem pobegnil peš. Na potu so me često ustavljali, a ker so moje listine bile v redu, nisem imel nobenih neprilik. Srečno sem dospel do rumunske meje in jo prekoračil. Po mučnem potovanju sem prišel do ogrske meje, kjer sem se javil obmejni straži. Ker sem se jim zdel sumljiv, so me odvedli najprej v Braševo, od ondi pa v Sibinj, kjer sem se končno mogel legitimirati ter sem bil izpuščen na svobodo.

Kako potapljajo Nemci ladje.

»Petit Parisien« priobčuje iz Cherbourga dopis, kjer neki očividec pripoveduje, kako je dne 17. februarja potopil neki nemški podmorski čoln francoski parnik »Ville de Lille«. »Ladja, pod vodstvom kapitana Horchona, je vozila 1200 ton kamenja iz Cherbourga v Dünkirchen na račun države. Razen moštva se je nahajalo na ladji 19 moških in dve dami, vsaka z enim otrokom. Gospe sta bili soprogi kapitana in strojnika s parnika »Ville de Strassbourg«. Okoli pol treh, 8 milj severno od Barfleura, smo zapazili pred seboj podmorski čoln, ki je plul v smeri proti »Ville de Lille«. Ne vedoč, kateri narodnosti pripada podmorski čoln, je kapitan zapovedal, da se spremeni smer vožnje. Podmorski čoln je povečal svojo hitrost in je vozil s hitrostjo 15 vozlov. Ker pa je naša ladja vozila s hitrostjo 7 vozlov, se nam je podmorski čoln čezdalje bolj približeval. Med tem zapazimo spredaj signal, ki je sestal iz zastave, krogle in plamena, kar si je kapitan raziagal po mednarodnem kodeksu: »Stojte, drugače streljam!« Sedaj ni bilo nobenega dvoma, da smo prišli v sovražne roke. Kmalu smo zapazili, kako je zadaj na podmorskem čolnu mahal neki mornar z nemško zastavo. Naš kapitan je zapovedal, naj obstanemo in ko je prišel podmorski čoln tako blizu, da se je moglo z njim govoriti, je poveljnik čolna zaklical: »Deset minut vam dam časa, da ladjo zapustite!« Naši ljudje niso čakali, da se jim to reče drugič. Mornarji so spustili čolne, kamor so vstopile najprej obe dami z otrokoma, nato so naložili hrano, a končno se je ukrcalo moštvo; pri tej priliki je kapitan tako nesrečno padel, da se je težko poškodoval. Ko je bilo vse v čolnih, je zapovedal nemški kapitan, da se oddaljimo od ladje in plovemo proti obrežju, ki smo je točno videli. Podmorski čoln je priplul čisto k naši ladji, dva mornarja sta šla na krov naše ladje, kjer sta položila dve bombi, in sicer eno v kapitanovi kabini, drugo pa spredaj. Mi smo veslali z vsemi silami in kmalu smo zaslišali dve eksploziji. Naša ladja se je razletela in počasi potopila. Podmorski čoln ni izgubljal časa. Hitro je odplul k drugi ladji, ki je prihajala iz Cherbourga in jo preiskal, ako ne vozi vojno konterbando. Ker se pa na ladji ni našlo nič sumljivega, je mogla ladja odpluti. Ko je kapitan videl, kako se mučimo, da pridemo naprej, je zapovedal, naj podmorski čoln vleče naše čolne. Ranjenega kapitana je sprejel na podmorski čoln, mu dal vodo in obrisačo, da si izpere rano; dal mu je tudi nogavice in čevlje, ker je bil bos. Razen tega je dobil vsak čoln dve volneni odeji in živež. Uničenje »Ville de Lille« se je videlo iz svetilnika v Barfleuru, ki je takoj o tem brzojavno obvestil pomorsko prefekturo. Kljub temu nas je vlekel podmorski čoln z največjim mirom in hladnokrvnostjo naprej in če se ne bi opazilo dima v smeri rta Levi, vlekel bi nas podmorski čoln 500 m do Barfleura. Tako pa nas je podmorski čoln pustil in izginil 50 m proč od nas pod morsko gladino. Francoske ladje so nas pozneje sprejele na krov.

in pa častniki, ki hite k svojim četam. **Vse oblasti v Bartfi so na svojem mestu. —**

BOJI MED LUPKOVOM IN UŽOKOM.

Dunaj, 1. aprila. Vojni poročevalci poročajo: **Boji med Užokom in Lupkovom trajajo dalje z nezmanjšano silovitostjo. Rusi neprestano pošiljajo nove rezerve na bojišče, a brez uspeha. Ujetniki pripovedujejo, da je preskrba pomanjkljiva.**

× × ×

RUSKO POROČILO O BOJIH V BUKOVINI.

Rotterdam, 31. marca. Ruska uradna poročila z dne 30. marca pravijo, da je 28. marca neka avstrijska skupina prišla z ofenzivo severno in vzhodno od Črnovic in prekoračila rusko mejo.

BOJI V BESARABIJI.

Budimpešta, 31. marca. »Az Est« poroča iz Črnovic: V stolici Nowosielica severno in vzhodno od tega mesta se n a r u s k e m ozemlju vrše neprestani boji. Naše čete napredujejo korakoma in po načrtu. Vsi poskusi Rusov, da bi našo prodirajočo fronto potisnili nazaj, so se izjalovili z velikimi izgubami za sovražnika. Število v Črnovicah privedenih ujetnikov narašča.

× × ×

ZOPET ZAHVALA HRVATOM.

Nadvojvoda Friderik zapovedal, naj se vojakom izreče zahvala v materinem jeziku.

Vrhovni poveljnik avstrijskih vojnih sil, maršal nadvojvoda Friderik je izdal sledeče povelje:

Čete vojske generala konjenice Pflanzerja so za časa ljutih bojev od 16. do 18 .marca krvavo odbile ponovne ljute napade premočnih sovražnih sil in zadale sovražniku najtežje izgube. S svojim junaškim, neomahljivim vztrajanjem so podale nov dokaz svojega junaštva. Posebno poudarja poveljništvo te vojske divno hrabrost c. in kr. og. zagrebškega domobranskega pešpolka št. 25, a nad vse junaštva c. in kr. Danklovega pešpolka št. 53. Ta dični pešpolk, zvest svojim slavnim tradicijam, je z nenadkriljivim junaštvom enako kakor tudi v krvavih bojih v Srbiji in vboju ob Tysmienicu 2. in 23. februarja, dne 16. in 17. marca na višinah Tarnowic popolnoma razbil vse napade številnega sovražnika ter s tem podal vsem četam krasen primer vztrajnosti in divnega junaštva. S posebnim zadovoljstvom in z največjim veseljem naznanjam slavno zadržanje teh čet celi vojski.

Zapovedujem, da poveljniki posameznih vojnih skupin vsem svojim podvodjem in vsem njim podrejenim četam c. in kr. vojske in z nami tesno zvezani nemški vojski, posebno pa c. in kr. pešpolkoma št. 16 in 53, kakor tudi kr. og. hrvatskemu domobranskemu pešpolku št. 25 ponovno izrazijo mojo zahvalo in moje popolno priznanje z dodatkom, da obenem obveščam o tem Njegovo Veličanstvo našega vojnega gospoda.

Ta zapoved se mora takoj splošno — moštvu v njegovem **materinem** jeziku— proglasiti.

Maršal nadvojvoda Friderik.

× × ×

ODLIKOVANJA PROSTOVOLJCEV 1. POLJSKEGA LEGIJSKEGA POLKA.

Krakov, 1. aprila. »Nowa Reforma« poroča: Poveljnik IV. armade nadvojvoda Jožef Ferdinand je odlikoval radi junaštva v bojih pri Lowezowki na Poljskem 144 mož 1. poljskega legijskega polka. Razdeljenih je 6 zlatih, 18 srebrnih prve, 48 srebrnih hrabrostnih svetinj II. vrste, 72 prostovoljcev je pohvaljenih.

× × ×

POGOJI KAPITULACIJE PRZEMYSLA.

Zürich, 31. marca. »Neue Züricher Ztg.« poroča po Agence Havas: Pogoji predaje Przemysla so bili sledeči: Vojaške časti, dobro postopanje z ujetniki, katerih se ne pošlje v Sibirijo in tudi ne v skupne ujetniške tabore, dovoljenje, da se pokopljejo trupla pri izpadu padlih in za ranami umrlih vojakov in svoboden odhod maloštevilnega civilnega prebivalstva.

NAŠE IZGUBE PRED PRZEMYSLOM.

Ogrski listi pišejo: Uradno se je poročalo, da je pri izpadu przemyslske posadke 19. marca padlo 10.000 mož. To ne dovolj jasno poročilo je povzročilo med prebivalstvom razburjenost in je še povečalo bol radi izgube Przemysla. Sedaj pa poročajo iz vojnega poročevalskega stana, da to poročilo ni umeti tako, **kakor da bi bilo 10.000 mož mrtvih, ampak da so bili po večini ujeti, ker so vsled onemoglosti obležali.**

LETALCI IZ PRZEMYSLA.

Stockholm, 31. marca. Petrograjski dopisni urad poroča: Dne 19. marca neposredno pred padcem Przemysla so se dvignila iz trdnjave tri letala, katera so vodili avstrijski častniki. Aeroplani so vozili s seboj pošto in se obrnili proti jugozahodu. Silen veter jih je pa zavrnil v drugo smer. Bili so prisiljeni, da so se pri Brestlitovsku in Kamensku Litovsku spustili na tla. Častnike so Rusi ujeli.

RUSKI POVELJNIK PRZEMYSLA.

Curih, 1. aprila. Iz Petrograda se poroča: Za višjega poveljnika v Przemyslu je imenovan general pehote Artamonov. Ozemlje so razdelili v štiri distrikte.

ODLIKOVANA PRZEMYSLSKA GENERALA.

Dunaj, 31. marca. Cesar je imenoval naslovnega podmaršala Belo Tamassy in generalnega majorja Ivana Kalisca, ki sta padla v rusko ujetništvo, za podmaršala.

STOTNIK BLASCHKE UJET.

Dunaj, 1. aprila. Stotnik zrakoplovnega oddelka Blaschke, ki je bil v Przemyslu, je tudi prišel v rusko ujetništvo.

× × ×

RUSI O POLOŽAJU NA RUSKO POLJSKEM.

Dunaj, 31. marca. V listu »Birževija Wjedomosti« piše polkovnik Šumski, da Nemci napenjajo vse sile, da bi dovršili svoji glavni nalogi; poklicati pod orožje nove armade in izrabiti ugoden trenutek za napad.

»Armeeboote« povdarja stagnacijo v vojnem položaju in množitev malo učinkujočih artiljerijskih bojev.

Vojaški sotrudnik lista »Rječ« raspravlja, da ruske operacije pri Przasznyszu le počasi prospevajo, ker je na eni strani zelo neugodno vreme, na drugi pa kažejo Nemci največjo trdovratnost. Pri Pilici so Nemci pričeli z močno ofenzivo, pri Lomži in Suwalkiju nemške operacije še niso končane. Pred aprilom ni misliti na operacije velikega obsega na levem bregu Visle.

RADKO DIMITRIJEV OB PILICI.

Sofija, 1. aprila. »Utro« objavlja nekaj podatkov iz pisma, ki je je pisal general Radko Dimitrijev nekemu svojemu sofijskemu prijatelju. Iz pisma sledi, da poveljuje zdaj Dimitrijev ob Pilici proti generalu Mackensenu. V svojem pismu jako hvali svoje vojake in naglaša, da hoče Rusija do konca zbojevati težaven boj.

RUSKI DEMENTI.

Berlin, 1. aprila. »Berliner Tageblatt« poroča iz Stockholma: Ruski veliki glavni stan je dementiral 28. m. m. podlistke nemških listov o številu v Przemcslu ujete avstro-ogrske posadke in o uničenju galiških mest in vasi. V Galiciji ni bilo porušeno nobeno mesto in nobena vas.

VPOKLICANJA V VARŠAVI.

Ruski listi poročajo, da je v Varšavi vpoklican vsak moški, ki sploh more nositi orožje.

× × ×

RUSKI LETNIK 1916 VPOKLICAN MESECA MAJNIKA.

Petrograd, 1. aprila. Mestni svet v Melitopolu je gubernator brzojavno obvestil, da mora meseca majnika vpoklicati pod orožje letnik 1916.

RUSIJA NOVAČI 17 LETNE MLADENIČE.

Geni, 1. aprila. Ruski konzulati v Švici in v zgornji Italiji pozivajo vse moške ruske državljane od 17. do 20. leta, naj se podvržejo novačenju v konzulatih. V Švici pričnó novačiti z dnem 8. aprila.

× × ×

PRIPRAVE ZA CARJEV OBISK V ODESI.

Bukarešt, 31. marca. V Odesi delajo velike priprave za dohod carjev, ki bo nadzoroval čete, ki so namenjene proti Bosporu.

× × ×

VOHUNSTVO V PETROGRADU.

Stockholm, 1. aprila. (Kor. ur.) Uradno se potrjuje poročilo, po katerem so v Petrogradu dognali, da je več višjih orožniških častnikov vohunilo v nemški službi. Več so jih zaprli, med njimi nekega zelo znanega, visokega častnika. V ruskih vojaških krogih je odkrito vohunstvo provzročilo najmučnejšo pozornost.

× × ×

POBEGLI VOJNI UJETNIKI.

Draždane, 1. aprila. Iz ujetniškega tabora Königsbrück je pobegnilo 14 ruskih vojnih ujetnikov, in sicer 2 narednika, 1 podčastnik in 11 mož.

Junaški boj „Zente“ in njen konec.

(Uradno poročilo.)

Iz c. in kr. vojnoporočevalskega stana se poroča po zanesljivem viru:

13. avgusta m. l. je prevzel poveljstvo na »Zenti« fregatni kapitan Pavel Pachner. 16. avgusta ob 4. uri zjutraj je »Zenta« zapustila kotorski zaliv, da v družbi s torpednim čolnom »Ulan«, ki mu je poveljeval korvetni kapitan Egon Panfilli, blokira črnogorsko obal. Vreme je bilo mirno in jasno, vel je lahen veter z jugozapada. Ladja je bila popolnoma pripravljena za boj in kotli tako zakurjeni, da je mogla ladja v najkrajšem času doseči svojo najvišjo brzino. Obe ladji sta krožlii med rtom Volovica in rtom Menders, približno 5 milj daleč od obali, o čemer je bila »Zenta« za miljo južno od »Ulana«, ko so se ob 7. uri 45 minut zjutraj v južnozapadni smeri prikazali stebri dima, ki so se hitro bližali.

Ob tem času je plul »Ulan«, ki je bil tudi opazil dim, z največjo brzino proti »Zenti«, da jo obvesti.

»Zenta«, ki je doslej plula v jugovzhodni smeri, se je obrnila proti severozapadu in obe ladji sta sedaj z uporabo vseh strojnih sil hiteli proti vhodu v kotorski zaliv. Ob tem je »Zenta« krila torpedni čoln, ki je plul na njeni desni strani (na strani proti obali).

Kmalu nato so se pa tudi v zapadno-severno-zapadni smeri prikazali številni stebri dima in ob njihovem brzem bližanju se je kmalu videlo, da izvirajo iz 17 do 18 velikih ladij broječega francoskega brodovja: bojne ladje tipa »Danton« in oklopne križarke, ki jih je spremljalo večje torpedno brodovje. V strmi stopničasti črti je brodovje z veliko brzino plulo v prostor med vhodom v kotorski zaliv, ki je bil oddaljen še kakih 30 milj, in našima ladjama, da jima odreže povratek v luko.

Kljub temu, da je sovražno brodovje intenzivno motilo brezžično brzojavljenje, se je »Zenti« vendar posrečilo svoja opazovanja radiotelegrafičnim potom sporočiti v kotorski zaliv. Zadnja depeša se je glasila: »17 sovražnih ladij preganja »Zento«; ogenj otvorjen!«

V tem kritičnem položaju je poveljnik »Zente« dal »Ulanu« povelje, da se posluži svoje znatno večje brzine in poizkuša uiti obkolitvi. Za mnogo počasnejšo »Zento« ni bilo več mogoče, da bi prodrla skozi sovražno črto. Poveljnik je zato sklenil pluti tesneje ob obali in boreč se krmariti proti kotorskemu zalivu, da ladjo prostovoljno potopi, ako bi se mu ne posrečilo več dospeti v luko. Odpor se je imel izvajati do zadnjega trenotka.

Medtem se je sovražno brodovje, ki je plulo z brzino nad 20 morskih milj, približalo »Zenti« na 10.000 do 12.000 metrov in ladje, ki so jih bili s »Zente« najprej opazili v jugozapadni smeri, so se pridružile glavni sili. Tedaj je sovražnik oddal dva strela, ki sta se mogla smatrati za poziv k udaji, ker ni bilo nikjer opaziti udara krogel. Kot odgovor na to je dal poveljnik »Zente« v znamenje, da sprejme neenaki boj, na jamboru razviti c. in kr. zastavo s svilenim častnim praporom, nakar so začele tri do štiri bojne ladje streljati proti »Zenti« s topovi najtežjega kalibra. Prvi dvostrel je bil predolg, drugi prekratek; naslednji strel je udaril tesno pod krovom in preplavil sprednji del ladje in most z velikim valom. Ob tem je ladjo zadelo tudi več kosov razletelega izstrelka. Sedaj je sledil strel na strel.

Ko se je razdalja zmanjšala na kakih 10.000 metrov, je poveljnik «Zente« ukazal otvoriti ogenj iz 12 cm topov. Prvi strel, ki ga je oddala »Zenta«, je bil kratek, naslednji so padali dobro.

Bilo je nekako ob 9. uri dopoldne, ko so kosi sovražne granate, ki se je bila razletela v prostoru za stroje in ubila vodjo strojnega obrata Friderika Rotter s skoro celokupnim strojnim osobjem, ki se je mudilo ondi, — prebili desno glavno parno napeljavo, vsled česar sta nehala delovati oba stroja ter je ladja postala nezmožna za manevriranje.

»Zenta« je nudila sedaj sovražniku nepremično tarčo. Zadnji kos vožnje je bil poveljnik še izkoristil v to, da se je ladja v toliko obrnila, da so imeli topovi baterije na levi strani dober strel, da se tako, zvesto sledeč tradiciji naše vojne mornanice, nadaljuje boj za čast našega orožja do vseh skrajnosti.

Obenem je dal poveljnik povelje, da se ugasnejo ognji pod ladijskimi kotli in odpro varnostni ventili.

Četudi je bila ladja zavita v oblak vročega dima, ki se je valil iz prostora za stroje, je moštvo pod vplivom hrabrega zgleda častnikov, praporščakov in kadetov vztrajalo na svojih mestih in kljub majhni nadi, da bi s topovi majhnega kalibra doseglo kak uspeh proti sovražniku v težkih oklepih, neprestano nadaljevalo ogenj.

Nadaljnje sovražne krogle so na krovu in v bateriji provzročile požare in polagoma onemogočile zvezo med krovom in mostom. Kljub požrtvovalnosti linijskega poročnika Franca barona pl. Leonhardi ni bilo mogoče pogasiti požarov, ker so črpalnice odpovedale, ker so bile črpalne naprave ravno tako uničene kakor naprava za električno razsvetljavo. En strel je udaril v sprednji prostor za kotle in odtrgal strojniku ob trupu obe nogi. Padel je s klicem: »Živio Avstrija!« Skozi odprtino, ki jo je napravil izstrelek, je udrla voda.

Pod učinkom ognja so se demontirali vsi topovi razen enega. Temu je do zadnjega trenotka, ko je bilo treba zapustiti ladjo, stregel artiljerijski častnik linijski poročnik Albert Homayer sam, ker je bilo vse topniško moštvo ranjeno ali ubito.

S »Zente« se je oddalo vsega nad 200 strelov. Krov je bil pokrit z mrtvimi in ranjenimi. Ranjencem se ni moglo nuditi nobene pomoči več, ker so bili obvezovališče, bolnišnica in radijska kabina, kjer se je obvezovalo, uničeni. Najhuje je bil razstreljen sprednji del ladje, most deloma razbit, v bateriji na sredi, v kurilnici in v krmarnici so zijale velike vrzeli. Nepoškodovani so bili jambori, ognjišča in zastava.

Ladja se je začela vsled strelov, ki so jo zadeli pod vodno črto, vidno pogrezati. Kar je bilo tajnih spisov, so jih posebej pogrezniii v morje, in sedaj je dal poveljnik povelje, da se zapusti ladja, ki se je nahajala približno 4 do 5 morskih milj daleč od brega.

Ko se je fregatni kapitan Pachner, ki je mislil, da je kot zadnji zapustil ladjo, plavajoč obrnil nazaj proti ladji, je opazil na zadnjem krovu še praporščaka Maksa pl. Kramer z nekaj možmi. Radi požara jih preje s poveljniškega mostu ni mogel opaziti. Poveljnik se je takoj obrnil, plaval nazaj k ladji, splezal na krov in ostal ondi tako dolgo, da so tudi te zadnje osebe poskakale v vodo. Nato je v drugo zapustil ladjo.

Komaj se je kapitan Pacher oddaljil od »Zente« kakih 100 m, se je ladja s sprednjim delom vzpela kvišku ter nato s plapolajočo zastavo zdrknila v globino. Gromovit »Ura!« z valovi se boreče posadke je spremljal to zadnje bojno dejanje. Bilo je krog 9. ure 40 minut dopoldne. Sovražnik, ki je do tega trenotka nadaljeval ogenj, se je obrnil proti jugu in zapustil bojišče, ne da bi bil karkoli storil za rešitev »Zentine« posadke. Po 4—5 urnem plavanju so preživeli dosegli obal pri Castellastua. Skupino, pri kateri se je nahajal ladijski poveljnik, so v bližini obale sprejeli na čolne, ki so imeli genfsko zastavo; na prošnjo poveljnika in moštva so jih izkrcali na klečeh S. Domenica, da bi ne padli v črnogorsko ujetništvo. Čez nekaj ur je pa vendar prišlo črnogorsko vojaštvo in odvedlo onemogle in neoborožene ljudi.

Četudi »Zenta« v tako neenakem boju proti silni premoči sovražniku skoroda ni prizadela posebne škode, si je ladja in njena junaška posadka vendar nedvomno priborila velik moraličen učinek. Hrabro se boreč do zadnjega trenotka so naši pomorski junaki pokazali sovražniku, kako smel in požrtvovalen duh vlada pod c. in kr. zastavo in obogatili zgodovino c. in kr. vojne mornarice z novim listom slave.

Vedno še izvoz živil iz Avstrije.

»Arbeiterwille« piše: Na Štajerskem vsega primanjkuje in misliti bi morali, da ni nikakih živil, ki se ne bi rabila doma, ampak se vozila iz dežele. Temu pa ni tako. Celi železniški vozovi vozijo jajca iz Spodnje Štajerske v Nemčijo! Ali imamo morda preveč jajc v deželi? Ali kaj dobimo za nadomestilo? Sladkor vozijo še vedno v takih množinah v Trst, da je celo dvomljivo, da ga tam toliko porabijo — če vendar se še vedno ne izvaža sladkor v inozemstvo in mogoče celo, kakor v začetku vojske, dobivajo s o v r a ž n i k i to izborno živilo, ki ga Avstrijcem sladkorni kartelisti zadržavajo z brez vsakega vzroka povišanimi cenami.

Bismark in Italija.

»Grazer Tagblatt« prinaša: Leta 1859., za italijansko-avstrijske vojske, je postal Bismark vsled svojih simpatij do Italije v Frankfurtu zelo nepriljubljen in frankfurtska družba je temu primerno ž njim postopala. Iz tega časa izvira pripomba Bismarka: »Z menoj ravnajo kot s šampanjcem, postavili so me na mrzlo za poznejšo uporabo!«

Ob odhodu ruskega veleposlanika iz Rima.

Rim, 30. marca. »Tribuna« piše, da odpotuje dosedanji ruski veleposlanik Krupenski iz Rima takoj po velikonočnih praznikih, in sicer v Petrograd, kjer bo imenovan državnim svetnikom. Ni resnično, da želi ostati Krupenski v Rimu in da si je tukaj kupil v ta namen neko vilo. Novi veleposlanik pl. Giers nastopi svoje mesto sredi

aprila. Dotlej bo vodil posle ruskega veleposlaništva pri Kvirinalu svetnik Pogenpohl.

Italijanski senat na počitnicah.

Rim, 30. marca. Senat je včeraj nastopil počitnice. Pri tej priliki listi naglašajo, da se je zadnjega zasedanja državnega zbora udeleževalo izredno mnogo dosmrtnih članov, povprečno 120 senatorjev, in sicer tudi takih, ki so se v prejšnjih časih večinoma odlikovali po svoji odsotnosti.

Sufražetke v Kragujevcu.

V Kragujevac se je pripeljalo 50 angleških sufražetk, ki pripadajo vse boljšim slojem. Blizu kragujevškega arzenala so ustanovile na lastne stroške lazaret, v katerem same strežejo. Arzenal v Kragujevcu so zelo povečali. Ponoči in podnevi izdeljuje 4000 delavcev streljivo in ročne granate.

Vpad Albancev v Črnogoro.

Dunaj, 30. marca. »Neues Wiener Journal« poroča iz Berlina: »Nationalzeitung« prinaša poročilo z ruske meje, ki jo je dobil »Golos Moskvi« iz Niša in pravi: **Zadnje dni so udrle različne albanske čete v Črnogoro. V boju, ki se je razvil, so Črnogorci izgubili 18 mrtvih in mnogo ranjenih. Albanci so se nato umaknili čez mejo. Severno od Skadra se zbirajo znatne albanske bojne sile. Cetinje zadnji čas zelo utrjujejo.**

Vstaja v Indiji.

Bern, 1. aprila. (Kor. ur.) »Bund« objavlja glede na položaj v Indiji iz nekega zasebnega pisma z dne 27. februarja sledeče podatke: Polovica indijskih čet v Singapore se je uprla. Evropske častnike so ustrelili. Uporniki so vdirali v hiše. Bili so se redni pouličnj boji. Vstaja je trajala cel teden. Vstaši so se polastili več utrdb. Ubitih je bilo 20 Evropcev. Vstajo so provzročili ugledni Arabci. Uprli so se mohamedanci. V Sprednji Indiji je prebivalstvo vedno bolj nezadovoljno. Indijske čete se branijo odriniti na evropsko bojišče.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Francoski letalci obstreljujejo belgijska mesta.

Berlin, 31. marca. Veliki glavni stan: Zahodno od Pont-a-Moussona so Francozi napadli pri in vzhodno od Regnieville kakor tudi v gozdu Priester, bili so pa s težkimi izgubami odbiti. Samo na eni točki zahodno od gozda Priester se še bojujejo.

Sovražni letalci so metali včeraj bombe na belgijske kraje Brügge, Christeles in Courtre, ne da bi napravili kaj vojaške škode. V Courtre je bil v bližini neke bolnišnice ubit en Belgijec, eden pa ranjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 31. marca. Uradno poročilo 29. m. m. ob 3. uri popoldne: V okolici Yperna smo pri nemškem opazovališču spravili eno mino do eksplozije. Pri Epargesu si je sovražnik skušal zopet osvojiti 27. t. m. izgubljene strelske jarke. Po ljutem boju smo ohranili svojo pridobitev. Na nekaterih mestih se je sovražnik postavil v svoje prejšnjih jarkih, mi smo pa na drugih točkah napredovali.

Ob 11. uri ponoči: Sovražnik je obstreljeval Nieuport- mesto in Nieuport-kopališče in provzročil neznatno škodo na perskem mostu. V Champagni artiljerijski boji na dohodih k Blausejourju. V Argonih kanonada in bombardiranje posebno pri Bagatelle, kjer sta oba nasprotnika živahno streljala. Sicer pa povsod miren dan brez artiljerijskih bojev.

Francoski general padel.

Lyon, 31. marca. (Kor. urad.) »Le Nouvelist« poroča iz Pariza: Divizijski general Lere je padel.

Angleški letalci nad Zeebrügge.

Rotterdam, 1. aprila. (Kor. ur.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Sluisa: 30. m. m. zjutraj je priletelo nad Zeebrügge več angleških letalcev, ki so metali bombe. Ni znano, če so provzročile kaj škode. Letalce so obstreljevali.

Most čez Ysero pri Nieuportu razdrt.

Genf, 1. aprila. Listi poročajo: Nieuportski most so razstrelili težki nemški topovi, dasi so ga ljuto branili topovi ladij. Vodstvo francoske armade opravičuje počasnost bojev s tem, ker napadajo le v podkopih pod zemljo in so porabili že 7000 kg razstrelil v bojih pod zemljo.

Visok sneg v Turinškem gorovju.

Kolin, 1. aprila. Iz Eisenacha se poroča: Turinški gozd je zapadel visok sneg. Na Inselbergu je snega dva metra visoko, mraza je 8 stopinj.

Položaj na Portugalskem vedno resnejši.

Genf, 1. aprila. S Portugalskega se poroča, da postaja položaj vedno resnejši. Tajne družbe rujejo proti vladi. Javno se že govori o revoluciji. »Mundo« poroča, da divja v Lamegu boj med vladnimi četami in dvema upornima polkoma, ki jih podpira meščanska straža.

Lyon, 31. marca. (Kor. ur.) V Oportu so zaprli več podčastnikov radi revolucijonarnega rovanja. Na kolodvoru v Gaji de Porto so nali devet bomb, ki so bile napolnjene s nitroglicerinom.

Boji za Dardanele.

»Times«, 22. marca pišejo v uvodniku: Podjetje proti Dardanelam je podobno šahovi igri, kjer izgine mnogo figur, predno je igra dobljena. Pripravljeni moramo biti še na mnogo težje izgube ladij. Osvojitev morskih ožin je mogoče najtežja vojaška naloga vojne zgodovine, ki se brez sil na kopnem ne da rešiti. Zavezniki so pa pripravljeni, da plačajo ceno, ki se bo mnogim zdela zelo visoka. List se nadalje tolaži z dejstvom, da je bila večina ladij uničena po minah, ne pa od turških granat; priznava pa, da je dreadnought »Inflexible« dobil sunek od turške granate, ki ga je napravila za nekaj časa za boj nesposobnega. Dardanelski forti so pač naša najnevarnejša, a ne jedina ovira. Dohoda do morskih ožin, zlasti na azijski strani, ni mogoče prav lahko obdržati, tudi če pride popolnoma v posest zaveznikov. Tudi prehod skozi Marmarsko morje je vojnim ladjam nevaren. Ravno tako se Carigrad ne da meni nič, tebi nič zasesti. Po teh vojaških izvajanjih nadaljuje list: Pomisliti je treba, da sega nemška fronta od Ysere do Tigrisa; to je treba prodreti, kjer je najbolj občutljiva, in to je pri Carigradu. Glavno delo se vrši seveda na Francoskem in v Flandriji, ampak tudi pri Carigradu naš napor ni zastonj.

BOSPOR.

Atene, 30. marca. Tukajšnji listi opisujejo o priliki akcije, ki so jo pričeli Rusi ob Bosporu, to morsko ožino, ki veže Črno morje z Marmarskim tako-le: Bospor, ob katerem leži Carigrad, je vijugast preliv, dolg kakih 30 kilometrov, širok od 600 do 3000 m in globok približno 130 m. Morski tok v prelivu je silen ter povzroča nevarne vrtince. Zlasti ob viharjih je vožnja tod ogrožena. Ob Črnem morju branita Bospor dve skupini fortov in baterij, in sicer na evropski obali Rumeli —Fener, na azijski pa Anadoli—Fener. V varstvo teh utrdb in da se prepreči izkrcanje čet, sta pred vhodom v Bospor ob Črnem morju fort Kilia na evropski in fort Riva na azijski obali. V notranjosti morske ožine sta nadaljni skupini utrdb: Rumeli Kavak na evropski in Anadoli Kavak na azijski strani. Natančnejši podatki o vrednosti teh utrdb manjkajo, v Atenah pa sodijo, da so dovolj moderno zgrajene in dobro oborožene. Gotovo je, da so plavajoče mine za turško brodovje manj nevarne kakor za angleško-francosko, ki ima morski tok vedno proti sebi.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 1. aprila. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz Carigrada: Pri Dardanelah se položaj ni izpremenil. Rusko brodovje je po svojem gledališkem nastopu pred Bosporom 30. m. m. zopet napadalo ozemlje pri Erekliju, kjer kopljejo premog. Izstrelili so okroglo 2000 strelov, ki so potopili 9 jadrnic in poškodovali štiri hiše. Ubit ni bil nihče. Baterije na suhem so odbile napad letalcev, ki so nameravali preprečiti kopanje premoga. Ruske sile so se nato umaknile.

OBSTRELJEVANJE DARDANEL.

Berlin, 31. marca. »Times« so poročale, da je zvezno brodovje 23. marca obstreljevalo Dardanele in prisililo en fort, da je utihnil. Posebni poročevalec lista »Vossische Ztg.« v Dardanelah pa konštatira, da tega dne ni bilo nobenega obstreljevanja.

OBSTRELJEVANJE DARDANEL DNE 28. MARCA.

Atene, 28. marca. (Stefani.) Danes zjutraj so nad dardanelsko ožino krožila letala neznana narod. v višini 1500 metrov. (Iz turškega poročila izhaja, da so bili otomanski aeroplani. Op. ured.) Zavezniki so zjutraj obstreljevali Dardanele v večjih ali manjših presledkih; šele proti poldne je postal ogenj silovitejši. Zlasti je bil ogenj naperjen proti Kalvaret — Čifliku na Trojanski planjavi. S tamošnje utrdbe se je dvignil steber črnega dima. Potem se je brodovje razdelilo v dve skupini. Ena je odplula okoli Sedul—Bahra ter je streljala iz zaliva Xeros na Galipolske višave, da bi uničila turška kritja. Obstreljevala je tudi Arab — Čiflik. Druga skupina je obstreljevala Yenikivi na azijski obali (od Kum — Kaleha proti jugu), odkoder je bilo naznanjeno zbiranje Turkov.

FRANCOZI IN ANGLEŽI IZGUBILI 12 LADIJ.

Carigrad, 1. aprila. Francozi in Angleži so izgubili 12 ladij; štiri ladje so se potopile, 8 jih je težko poškodovanih in se nahajajo zdaj pri Tenedosu.

OJAČENJE BRODOVJA PRED DARDANELAMI.

Sirakuze, 30. marca. Z Malte se poroča, da sta tjekaj prispela francoska dreadnoughta »Brétagne« in »Provence«, ki sta namenjena, da se udeležita operacij proti Dardanelam in nadomestita potopljeno ladjo »Bouvet« in poškodovano ladjo »Gaulois«. Ko bosta naložili premoga, odplujeta k zavezniškemu brodovju. Na Malti pričakujejo še tri francoske, oziroma angleške ladje, ker so admirali sklenili, pomnožiti dejansko silo brodovja.

DANES SPLOŠEN NAPAD NA DARDANELE?

»Grazer Tagblatt« poroča iz Aten: Poveljniku brodovja pred Dardanelami je bilo ukazano, naj ne glede na neugodno vreme primerno previdno takoj napade Dardanele, ko se pripeljata napovedani dve bojni ladji. Novi splošen napad je napovedan danes 1. aprila. Brodovje pred Dardanelami je ojačalo osem novih bojnih ladij, in sicer tri angleške, štiri francoske in ena ruska. Francozi izjavljajo: Carigrad mora pasti za vsako ceno, ker ne gre za častno stvar, marveč za vprašanje, ki je za zaveznike največje važnosti. V soboto so zborovali admirali, ki so izdali nove ukaze za današnji splošen napad.

RUSI OBSTRELJUJEJO ČRNOMORSKA MESTA.

Carigrad, 31 .marca. (K. u.) Glavni stan poroča: Včeraj je obstreljevalo rusko brodovje ob črnomorskem obrežju mesta Zunguldak, Eregli in Koslu. Ko je oddalo več kot 2000 strelov, se je oddaljilo v severni smeri, ne da bi napravilo posebne škode. Samo nekaj hiš je poškodovanih. Vodna letala, ki so se med obstreljevanjem dvignila, smo pregnali. Pred Dardanelami ni nobene izpremembe.

Rusko uradno poročilo o obstreljevanju Bospora.

Nemški listi prinašajo uradno poročilo z dne 27. marca: Brodovje v Črnem morju je obstreljevalo vnanje bosporske utrdbe in baterije. Ruski letalci so letali nad baterijami pri Bosporu in so metali bombe nanje. Njim namenjen ogenj ni imel uspeha. Sovražne torpedovke, ki so hotele odpluti iz ožin, je naš ogenj prisilil, da so se vrnile. Sovražno jadernico, ki se je hotela odpeljati z morja v Bospor, smo obstreljevali.

TENEDOS IN LEMNOS.

Berlinski listi poročajo: Iz Tenedosa poročajo »Tribuni«: V četrtek se je izkrcalo v Kantosu na Tenedosu več je število angleških častnikov. Na otoku Lemnos so izkrcali šotore za čete. Prvi transport so pripeljali iz zaliva Mudros na Tenedos, kamor so došli tudi letalci. Zasedenje obeh otokov od strani Angležev kaže na skupno postopanje angleških čet in brodovja proti Dardanelam.

BUREN VOJNI SVET.

Dunaj, 1 .aprila. **Vojni svet zavezniškega pomorskega štaba pred Dardanelami je bil zelo buren.** Nastali so hudi prepiri. Amade je skušal zpremeniti stališče, da bi se še nadalje obstreljevali dardanelski forti, kar se je praktično izkazalo kot brezuspešno. Navzoči so brezpogojno zahtevali, da se konča začeta akcija. Amade je izjavil, da takoj odloži poveljstvo, če zavezniki vztrajajo na tem. Vojni svet ni uspel.

Amade je ukazal, da se na otokih se nahajajoče čete zopet vkrcajo. Čete so že na potu v Egipt, kamor se je podal tudi general Amade. Zaenkrat se akcija pri Dardanelah ne bo nadaljevala ali pa le deloma, tako da bo imela bolj demonstracijski kot pa praktični pomen za napadalce. Pogajanja glede na bodočnost Carigrada so ostala brezuspešna in nesporazum v tej zadevi je povzročil gornji prepir.

ODLOČITEV BLIZU.

Rotterdam, 31. marca. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča iz Pekinga z dne 29. marca: Vedno je bolj jasno, da pogajanja z Japonsko ne morejo dolgo časa trajati in da je odločitev blizu. V kratkem pride na vrsto peta skupina japonskih zahtev, ki se dotika življenskih koristi Kitajske kot samostojne države. Kitajska ne bo sprejela nobene teh zahtev. Japonska ne namerava popustiti in ignorira v svojem odgovoru na ameriško noto pet kategoričnih vprašanj, ki jih je stavila Amerika.

VENIZELOS ZOPET V ATENAH.

Berlin, 1. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Aten: Venizelos je došel 29. m. m. v Atene, da poda ljudstvu pasivno opozicijo.

ZAVEZNIKI BODO UDARILI NA PALESTINO.

Rim, 31. marca. »Giornale d'Italia« prinaša iz Kaira: Trdi se, da so zavezniške čete, zbrane v Aleksandriji, namenjene za Smirno in Beirut, ne pa za Dardanele. Najbrže hočejo s tem izkrcanjem rešiti svoj ugled, ki je pred Dardanelami precej padel. Izkrcanje zavezniških čet v Siriji bi zelo občutno in naravnost zadel italijanske interese. — Iz Aten pa poročajo, da se hočejo čete poslati ali v Egipt ali v Sirijo in na pripravni točki turško armado, ki operira na egipčanski meji, odrezati od Carigrada.

Ponesrečeno poslaništvo generala Pau.

Berlin, 1. aprila. »Telegrafen Union« poroča iz Bukarešta: Poslaništvo generala Paua, ki mu je bilo naročeno, naj bi postal vojaški svetovalec velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, se je popolnoma izjalovilo. Veliki knez je sprejel generala, ki mu je prinesel oficielno francosko vojaško svetinjo, jako slabo in se je zahvalil za prijateljske svete francoskemu generalu, a mu namignil, da pokaže Joffretu in Frenchu, kako naj izženeta Nemce iz Francije in iz Belgije. Z Nemci v Rusiji opravi že sam in noče tako dragocene moči, kakor je Pau, odtegniti zaveznikom na zahodu, ki gotovo nimajo preveč dobrih vojskovodij. »Telegrafen Union« poroča, **da se poda zdaj Pau k zaveznikom v Dardanelah, kjer prevzame višje vodstvo operacij na suhem.**

Bolgarija.

TROJNI SPORAZUM SNUBI BOLGARIJO.

Graški listi poročajo iz Sofije: Odkar je padlo Venizelosovo ministrstvo, si prizadeva diplomacija trojnega sporazuma pregovoriti Bolgarijo, naj takoj nastopi proti Turčiji. Kralju Ferdinandu prigovarjajo, da je zdaj napočil tisti trenutek, ko more na Balkanu prevzeti tisto gospodujočo vlogo, ki jo je zaigral kralj Konstantin s svojim odporom nasproti trojnemu sporazumu. Zdi se, da Bolgariji za slučaj, če vkoraka v Turčijo, obetajo tudi ozemlja, ki so zdaj grška last. Rusofilsko in časopisje trojnega sporazuma dela za napad Tracije.

Trg v Tauroggenu.

BOLGARSKI KRALJ SPREJEL GEŠOVA .

London, 1. aprila. (Koresp. urad.) Kralj Ferdinand je zaslišal bivšega ministrskega predsednika Gešova v avdijenci.

Japonci in Kitajci.

London, 1. aprila. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Pekinga 28. m. m.: V včerajšnji konferenci so se tako sporazumeli, da dovoli Kitajska Japonski pravico v južni Mandžuriji izbrati si ozemlja, kjer bi kopali rudo, ne da se kratijo že dovoljene pravice drugih narodov. Poročilo o zmagi Okumove stranke pri volitvah upravičuje nado, da lahko Japonska dovoli Kitajski več časa za pogajanja.

Petrograd, 31. marca. »Nowoe Vremja« javlja iz Tokia: Dešikajska stranka, ki je pri zadnjih volitvah prišla do večine, je izdala oklic na ljudstvo, v katerem pravi, da bo vodila politiko, da se mora razmerje med Kitajsko in Japonsko končno urediti.

JUANŠIKAJ ZBRAL PRI PEKINGU 100.000 MOŽ.

Kodanj, 1. aprila. Iz Pekinga se poroča: Pri Pekingu je zbral Juanšikaj že 100.000 mož, ki so s strelivom dobro preskrbljeni. Vse strategično važne železnice iz Pekinga proti jugu je zastražila artiljerija.

JAPONSKA NE ODNEHA OD SVOJIH ZAHTEV.

Berolin, 1. apr. Londonski »Daily Telegraph« poroča iz Pekinga: Kitajska je odklonila vse take japonske zahteve, ki ogrožajo življenske koristi dežele kot samostojne države. Zahteva, naj se dopusti japonski budizem na Kitajskem, se najbrže sprejme. Japonska ne kaže volje, da odneha, kar je zahtevala. Aprila se najbrže položaj še bolj zaplete.

KONZULATI V MUKDENU ZASTRAŽENI.

Peking, 1. aprila. V Mukdenu so zbrali 600 mož pehote, da straži konzulate.

NOV JAPONSKI ULTIMATUM.

Dunaj, 1. aprila. Iz Pekinga poročajo: **Japonski poslanik je izročil kitajski vladi ultimatum radi bojkota japonskega blaga.** V Pekingu so bile protijaponske demonstracije. Več japonskih konzulatnih uradnikov je bilo dejansko napadenih.

Podmorski boji proti Angliji.

NOVI NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI.

Haag, 1. aprila. Angleški listi naglašajo, da se je koncem minulega tedna izpremenil način podmorske vojske. Nemci so postavili v službo večje, hitrejše in boljše oborožene podmorske čolne.

TEDENSKO POROČILO O IZGUBAH ANGLEŠKIH LADIJ.

London, 31. marca. Admiraliteta poroča: Od 17. do 24. marca so nemški podmorski čolni potopili 3 angleške ladje (11.650 ton). Četrto ladjo so torpedirali, vendar je še prišla v pristanišče. V tem tednu je priplulo in odplulo iz Angleške 1450 ladij.

ANGLEŠKA KRIŽARICA IZGUBLJENA.

Rotterdam, 1. aprila. **Angleška oklopna križarica »Defence« je že pred falklandsko bitko nasedla in je izgubljena.**

LINIJSKA LADJA »LORD NELSON« POTOPLJENA.

Carigrad, 1. aprila. Linijska ladja »Lord Nelson« je bila v boju 19. marca poškodovana, nakar jo je vihar popolnoma uničil. Angleži prikrivajo izgubo.

ANGLEŠKI PARNIK »FLAMENIAN« POTOPLJEN.

London, 1. aprila. (Kor. u.) Angleški parnik »Flamenian«, ki je vozil iz Glasgova proti rtu dobre nade, je bil v torek 50 milj od Scilly otokov potopljen. Posadko 31 mož je sprejel na svoj krov danski parnik »Finnlandia«.

TORPEDIRAN PARNIK.

London, 31. marca. (K. u.) Reuter poroča iz Glasgowa, da je bil parnik »Crone of Castle« torpediran.

»U 29« NI BIL POTOPLJEN.

Berlin, 1. aprila. Ne potrjuje se poročilo angleške admiralitete, da bi bil potopljen nemški podmorski čoln »U 29«.

Nemško vzhodnomorsko brodovje.

Berolin, 1. aprila. Iz Rige se poroča, da so dne 28. m. m. zgodaj zjutraj opazili dele nemške vzhodne morske mornarice na višini 57 stopinj širine. Prvo je poročalo o nemškem brodovju malo ribiško brodovje, ki je hitro pobegnilo v pristanišče. Brodovje sta tvorili dve veliki oklopnici, dve lahki križarki in 12 torpedovk. Nemci so se peljali počasi proti severu. Prebivalci v pomorskih mestih so zelo razburjeni, ker se boje, da bi Nemci ne obstreljevali mest; a ni se zgodilo ničesar. Brodovje je dopoldne izginilo. Mornariški strokovnjaki sodijo, da je križarilo tisto nemško brodovje, ki je obstreljevalo Ruse, ko so se umikali iz Klajnede.

Turčija v vojski.

BOJI NA KAVKAZU.

Petrograd, 31. marca. Generalni štab poroča 27. marca: V gorski globeli pri Čoroku so ruske čete pregnale sovražnika iz okolice Artvina nazaj na levi breg Čoroka. Turki so zažgali Artoi. Na ostali fronti vršijo naše čete svojo nalogo uspešno.

AVSTRIJSKA ODLIKOVANJA TURŠKIH POVELJNIKOV.

Carigrad, 1. aprila. Cesar Franc Jožef I. je podelil vojnemu ministru in namestnemu generalisimu Enver paši in podadmiralu pl. Usedom paši vojaški zaslužni križ I. razreda, generalu Djevad paši in kontreadmiralu Mertensu vojaški zaslužni križ II. razreda z vojno dekoracijo.

Razna poročila.

LORD ROTHSCHOLD UMRL.

London, 31. marca. (Kor. ur.) Lord Rothschold je danes umrl.

V PRVIH PETIH MESECIH VOJSKE UBITIH 2,339.000 MOŽ, BOLNIH IN RANJENIH 4,033.000.

Geni, 1. aprila. Mednarodno društvo Rdečega križa objavlja seznam izgub, ki so jih imele vse vojskujoče se države do letošnjega novega leta v sedanji vojski. Ubitih je bilo 2,339.000, ranjenih in bolnih je bilo 4,033.000 mož.

DEWET OBTOŽEN VELEIZDAJE.

Bloemfontain, 1. aprila. (K. u.) Reuter poroča: Dewet je obtožen radi veleizdaje.

ŠVICARSKI ZVEZNI SVET ODKLONIL KONFERENCO NEVTRALCEV.

Bern, 1. aprila. (Kor. u.) Švicarski zvezni svet je odklonil prošnjo švicarskega mirovnega društva ,ki je prosilo, naj Švica skliče konferenco nevtralnih držav, ki naj bi posredovale med vojskujočimi se državami. Zvezni svet namreč sodi, da ni čas ugoden in da tudi način ni srečno izbran.

FRANCIJA IN RUSIJA NE SPREJMETA VOJVODE ORLEANŠKEGA V ARMADO.

Milan, 30 .marca. Iz Pariza se poroča: »Action Francaise« je dobila dovoljenje priobčiti popis korakov, ki jih je vojvoda Orleanški brezuspešno poizkušal, da bi ga sprejeli v armado zaveznikov. Vsa sredstva, tudi ono, da bi vstopil v armado pod tujim imenom, so se zdela ministrskemu predsedniku Vivianiju in ministrskemu svetu neprimerna. Vendar pa je ministrski predsednik izjavil zastopnikom vojvode Orleanškega, da bi se francoska vlada ne protivila, če bi vojvoda vstopil v rusko armado. Pa tudi tozadevni koraki pri ruski vladi niso dosegli uspeha. Iz odgovora, ki ga je sprejel, je celo izhajal dokaj jasno razlog, zakaj so na Ruskem prošnjo odbili.

KRVAV SPOPAD V CIRENAJKI.

Rim. Iz Bengasi poročajo o krvavem spopadu, ki je bil dne 13. t. m. pri Gedabiji. Poveljnik posadke v Zuetini, podpolkovnik Pajola je s kakimi 500 možmi različnih čet, belih in domačinov, med drugim tudi s topništvom, pri Gedabiji napadel taborišče vstašev, ki so se tam vgnezdili, ko so Italijani opustili postojanko Gedabija. Vstašev je bilo nad tisoč skupaj; imeli so tudi dva topiča. Boj je trajal od 9. ure zjutraj do 3. ure popoldne ter se je raztezal čez več kilometrov. Ko se je posadka vrnila v Zuetino, je bila že trda noč. Vstaši so imeli kakih 100 mrtvih in mnogo ranjenih. Pa tudi italijanske izgube so bile precej velike; mrtvi so: 2 podčastnika in 32 belokožih vojakov in 4 domačini. Ranjeni so: 2 častnika, 19 belih vojakov in 23 urojencev.

BREZŽIČNA BRZOJAVNA ZVEZA MED ŠVEDSKO IN AMERIKO.

Kodanj, 20. marca. V švedskih trgovinskih krogih vlada že dalj časa velika nezadovoljnost radi brezobzirnosti, s katero angleška cenzura postopa s švedskimi brzojavkami v Ameriko, ki imajo večkrat po cele dneve zamude. Že večkrat so se na Švedskem pečali z mislijo, da bi se s pomočjo brezžičnega brzojava osvobodili angleškega kabla. Sedaj nameravajo stvar izpeljati in v to svrho ojačiti brezžično brzojavno postajo, ki je bila doslej preslaba.

Angleška kritika.

»Münchner neueste Nachrichten«, 26. marca, imajo sledeči brzojav iz Berolina: »Ko se je pokazalo, da Angleži s pretiravanjem svojih uspehov in z lažmi o vzroku vojske ne morejo zvabiti dovoljnega števila ljudi v Kitchenerjevo milijonsko armado, so sedaj prisiljeni, da ljudstvu povedo popolno resnico, da spozna resnost položaja.«

Začetek so napravile »Times« z uvodnikom od 18. marca, delo pa nadaljujejo tudi drugi listi, med njimi »Morning Post«, ki piše:

»Mi nismo šli v boj iz golega altruizma, kakor nekateri ljudje mislijo, ampak zato, ker je ogrožena naša ekzistenca. Če bi postali Nemci na Francoskem in v Flandriji premočni, bi razdrli tudi britsko vladavino. To je prava podlaga govoric o »papirnati cunji« in o »nemškem militarizmu«. Če hoče Anglija živeti, ne smejo priti Nemci do svetovne vlade. To seveda naša inteligenca dobro vé, ne vé pa naše delavstvo.

Ko je doživela angleška armada pri Mons-u občuten poraz, smo rekli delavcem, da je naše umikanje slavnejše kakor pa nemško napredovanje. Ves čas smo delavstvo učili, da je vsak še tako majhen uspeh v strelskih jarkih nekaj slavnega, na drugi strani pa, da je sovražnik uničen, deprimiran, izstradan in bankeroten. To vse ni res! Nemške armade stoje, kjer so stale: v Belgiji, na severnem Francoskem, na Poljskem. Nemci stoje povsod na ozemlju naših zaveznikov. Tudi ne stradajo, ampak cene živil so ravno sedaj na Nemškem nižje kakor na Angleškem. Tudi bankerotni niso, ampak plačujejo svoje zaveznosti. Naši dobri zavezniki: Rusi, Francozi, Srbi in Belgijci potijo krvav pot, da vzdržujejo nemški naval in naša majhna armada silno trpi.

Taka je resnica. Če pa vsejedno verujemo na končno zmago entente, verujemo zato, ker se bodo zavezniki bojevali do zadnje kaplje krvi in do zadnjega cekina. Tako dolgo se morajo bojevati, da se otresejo brutalne in nasilne nemške prevlade. Tudi smo prepričani, da mora morska moč končno zmagati nad močjo na kopnem, če jo dobro izrabimo, ker je bolj gibljiva. Priznamo pa, da visi izid boja na lasu, in da v tej zadevi ni mogoča nobena gotovost; nam ostane le upanje in brezobzirna odločnost.«

Goltz paša o bojih v Dardanelah 18. marca.

Milan, 29. marca. »Corriere della Sera« priobčuje pogovor svojega dopisnika iz Sofije, ki mu ga je dovolil Goltz paša na svojem potovanju v Berlin. Maršal je rekel: Bili smo vedno gotovi uspeha proti brodovju zaveznikov. V Carigradu so se vznemirjale samo levantske družine, ki se sploh ne odlikujejo s posebnim pogumom in so tudi sedaj pobegnile. Jaz sem bil za-se popolnoma miren in tako prepričan o uspehu, da sem to pred napadom z dne 18. marca zagotovil tudi sultanu. Nisem bil navzoč pri napadu, kajti tega dne sem inspiciral turško armado v Traciji. Ugodnega konca smo torej pričakovali; česar pa nismo pričakovali in kar nas je zelo prijetno iznenadilo, so bile velike izgube, ki smo jih sovražniku zadali. Pomislite: štiri oklopnice potopljene, veliko drugih težko poškodovanih, »Queen Elisabeth« zadeta v stroje itd. Mi nismo pričakovali drugega, kakor da bomo napad odbili; kaj takega pa, kar se je v resnici zgodilo, se nismo nadejali.

Tu se je v pogovor vmešal stotnik Restori, maršalov pobočnik, ter rekel: S kopnega se je dalo opazovati zadetke in škodo, ki so jo provzročili, kajti streli, ki so padli v morje, oni pa, ki so zadeli, so bre vode kvišku, oni pa, ki so zadeli, so provzročili vselej oblak dima.

Goltz paša je nadaljeval: Nadalje se je pri tej priliki pokazalo znamenito dejstvo, ki mora korenito izpremeniti dosedanje mnenje vojaških krogov glede učinkov topništva napram ladjam. To dejstvo je velika uspešnost in moč, ki jo ima proti oklopnicam vsaka artiljerija srednjega kalibra, kakor n. pr. topovi s 15 cm v premeru. Dobro! Teh topov pa imamo v dardanelskih utrdbah in baterijah veliko množino. Pomnite pa tudi, da so ti topovi srednjega premera premični, in če so morda zavezniki pri svojem napadu 18. t. m. tudi dognali mesta, kjer se baterije nahajajo, jih, ako se vrnejo, ne bodo našli na starih prostorih.

Kar se tiče vzrokov, ki so ladje potopili, paša priznava, da je ladjo zadela plavajoča mina ter da je morda tudi kakšno drugo ladja potopila taka mina, naglaša pa velikanske škode, ki jih je provzročil baterijski ogenj. Kar se tiče min, pravi Goltz paša, moramo biti zanje prav hvaležni izbornim našim dobaviteljem — Rusom. Nalovili smo jih v Bosporu, kjer so jih bili Rusi raztresli, prav lepo število, in vse te mine smo potem uporabili v Dardanelah proti angleško-francoskim ladjam. Tako se nam je posrečilo doseči, da zavezniki sami sebe tepejo z lastnim orožjem.

Ljubljanske novice.

lj **Ob tristoletnici šentjakobske cerkve v Ljubljani.** Spisal Viktor Steska. V Ljubljani, 1915. Založila župna cerkev sv. Jakoba v Ljubljani. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. strani 32. Cena 30 vin. Dobiva se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Pri sv. Jakobu v Ljubljani praznujejo letos tristoletnico, kar so oo. jezuiti dozidali leta 1615. novo cerkev. Ta cerkev je v bistvu ostala, mnogo se je pa na njej že izpremenilo. Pričujoča brošurica posega nazaj v starejšo dobo in se ozira tudi na poznejše dogodke te najstarejše cerkve nekdanje stare Ljubljane med mestnim ozidjem. Cerkev je bila v začetku mestna, potem (1494—1555) last oo. avguštincev, špitalska (1555—1597), jezuitska (1597 do 1773), naposled od leta 1785. župnijska. Vse te dogodke in izpremembe nam knjižica podrobneje popisuje. V umetniškem oziru spada cerkev sv. Jakoba k najlepšim cerkvam naše dežele; marmornati kipi na 10 oltarjih so pa nedvomno najlepši biseri baročne dobe po naših pokrajinah. Ker bi bilo samo popisovanje premrtvo, pojasnjuje besedilo deset slik. Tu vidiš cerkev, ko so leta 1682. postavili pred njo spomenik Brezmadežne. Na levici je jezuitska gimnazija, na desnici se razprostira kolegij. Druga slika nam kaže notranjščino cerkve pred potresom. Vidijo se še kori v svetišču, ki so morali po potresu odpasti. Zgodovinska je tudi že slika Wolfove »Poslednje sodbe«. Druge slike nam kažejo veliki oltar, kipe in nekaj starih umetnin. — Želeti je, da bi dobile tudi druge ljubljanske cerkve podobne popise.

lj **Padel je na severnem bojišču** dne 25. februarja poddesetnik Karol Košiček, ki se je udeležil premnogih bojev na južnem in severnem bojišču. Pokopan je v Uzinu za Stanislavom v Galiciji. V mirnem času je deloval kot pasarski pomočnik pri g. Kregarju.

lj **Pozor!** Mestni magistrat opozarja na ministrsko naredbo z dne 18. marca 1915, št. 73. drž. zak., glasom katere je med drugim osobito vsak, kdor ima v zalogi ali v posesti gumij (kavčuk), bodisi surov ali čist, nadalje avtomobilne gumijeve obroče, bodisi nove ali stare, rabljene ali tudi nerabne, dolžan to naznaniti po stanju z dne 1. aprila 1915 najkasneje do 3. aprila 1915 mestnemu magistratu kot političnemu oblastvu I. stopnje. Ravno taka naznanila imajo vlagati pri magistratu nadalje 1. in 15. vsakega meseca oni, ki se pečajo s trgovino ali s popravo gumijevih avtomobilnih obročev. V to svrho se je posluževati izključno posebnih uradnih tiskovin, katere se dobe v obrtnem oddelku mestnega magistrata. — Prestopki se kaznujejo z globami do 5000 K ali z zaporom do šest mesecev.

lj **Dvornega svetnika Frana Levca** je izvolil občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko« za častnega člana zaradi njegovih trajnih zaslug, ki si jih je pridobil za domačo literaturo, narodoznanstvo in za društvo posebej, kateremu je načeloval zdržema skozi dvanajst let, v neugodnih odnošajih. Letos je vsled neugodnega zdravstvenega stanja odložil breme predsedstva in prošnje društvenikov ga žal niso mogle omečiti, da bi izpremenil svoj sklep. — Častna diploma, ki mu jo je društvo dalo, je zasnovana z ozirom na njegovo delo; besedilo objema obod iz motivov narodne ornamentike; prikupljive oblike, mehke poteze, pestri, a nežni kolorit. Kompozicijo je izvršila s finim čutom za narodni slog gospodična Marija Novak. Diploma je bila razstavljena v izložbenem oknu tvrdke Mejač v Prešernovi ulici.

lj **Profesorja Ferd. Seidla** v Gorici je izvolilo »Muzejsko društvo za Kranjsko« na občnem zboru dne 15. februarja t. l. za svojega častnega člana ob priliki 25 letnice njegovega prezasluženega sotrudništva pri društvenem glasilu. Ob tej priliki je zvršila častno diplomo gdč. Anica Zupanec. Snov za kompozicijo diplome je zelo primerno izbrana, posameznosti v umetniško celoto združene. V ospredju se dviga liki ponosen prirodni obelisk skalnata igla, za njo pa se v daljavi bleste vrhovi Kamniških alp. Ob strani se po skalnaten skladovju ovija bršljan, pod iglo pa leži v podzemski jami losova lobanja. Na vznožju so slikovito nakopičene školjke-okamenine — kolikor smo informirani — slikane po izvirnikih, ki jih je nabral v Kamniških planinah S.

Robič. Skupina školjk lahno izzveni v enoredni vrsti spodnje črte. Diploma je bila razstavljena na ogled v izložbenem oknu tvrdke Gričar & Mejač v Prešernovi ulici.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Ivan Šuštar, delavec-hiralec, 71 let. — Marija Lazar, dninarica, 71 let. — Ivan Dovič, delavec, 20 let. — Uršula Strojan, delavka, 70 let. — Marija Mejač, zasebnica, 71 let. — Branislav Gorenc, rejenec, 20 let. — Anton Kovač, postrešček, 55 let. — Ivana Bonač, rokovičarica, 62 let. — Josip Fortuna, gostilničar in posestnik, 64 let.

lj **Mleko.** Piše se nam: Že dolgo vrsto let je bilo v Ljubljani mleko po 20 vin. liter, minuli mesec je pa poskočilo na 24 vin. liter. Nekatere ženske so pa sedaj jele 24 vin. Nekatere ženske so pa sedaj jele na trgu mleko prodajati liter po 30 vinarjev. Prizadete opozarjamo, da je to absolutno nedopustno, ker je maksimalna tarifa, ki seveda še vedno obstaja, 24 vin. Poklicana oblast bode vse tozadevne prestopke zasledovala ter jih naznanila dalje, čemur sledi potem neizogibna kazen. Treba je torej ostati pri od c. kr. deželne vlade nastavljeni, odnosno dovoljeni ceni!

lj **Nov sneg** smo dobili danes ponoči.

lj **V karpatskih bojih** je bil ujet stud. techn. Fedor Šlajmer, kadet 27. pešpolka, sin vladnega svetnika dr. E. Šlajmerja. — Padel je kadet 27. pešpolka Ivan Zarc.

lj **Najden prstan.** Na Karlovski cesti je bil najden poročni prstan; zgubitelj naj se oglasi na isti cesti št. 13.

lj **Ročna torbica** in nekaj denarja se je našla v našem upravništvu. Kdor jo je popustil, naj pride ponjo.

lj **Kje je bila zlata ženska ura ukradena?** Decembra meseca je bil pri nekem starinarju prijet deček, ko je prodajal neko ukradeno zlato žensko uro. Ona stranka, kateri je bila takrat ura ukradena, naj se oglasi na policiji.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Cesar je odbril predloge, ki jih namerava staviti Tisza ogrskemu državnemu zboru, ki se snide 19. aprila.

DEMISIJA SOFIJSKEGA ŽUPANA.

Sofija, 31. marca. »Kambana« poroča: Sofijskega župana, k je ob priliki padca Przemysla na rotovžu razobesil zastavo, je občinski svet prisilil, da odstopi.

Dnevne novice.

+ **Dovolj živil!** Iz Budimpešte poročajo: Ministrski predsednik grof Tisza je izjavil, da zaloge živil v monarhiji popolnoma adoščajo. Ogrska je v položaju, da lahko prepusti Avstriji žito.

+ **Grozovitosti na Srbskem. — Bolnike hočejo moriti!** Včeraj smo priobčili poročilo enega naših dopisnikov na jugu, ki poroča, da na predlog angleške zdravstvene komisije namerava Srbija zastrupiti vse one ljudi, ki so bolni na pegastem legarju. To je nekaj tako strašnega, nekaj tako protikrščanskega, da je najbolj karakteristično na kaki višini stoji od nekaterih nekdaj tako proslavljana Srbija. Ni dovolj, da so Srbi ujetim našim vojakom pobrali vso obleko in denar, da je doslej v Srbiji umrlo že 40 odstotkov naših ujetnikov, sedaj posega Srbija še po moritvi bolnikov! Že dosedaj so avstrijske ujetnike, ki so oboleli, prenesli kar na prosto, kjer so jih pustili brez pomoči, sedaj hočejo poseči še po hitrejšem sredstvu... Za tako postopanje ne more biti nobenega izgovora — to je nečloveško, kar smo že včeraj povdarili, z umorom bolnikov bo pač Srbija prekosila vse svoje dosedanje podlosti.

— **Junak 17. polka** je poddesetnik Ivan Zupanc. Diči ga neustrašenost in drznost v vseh bojih. Ostal je vedno zadnji v postojanki in je pobiral municijo. Ostalim je sledil šele, ko je pobral vse, kar se mu je zdelo vporabno. Pri nekem boju je bil ranjen in pripeljan v Ljubljano, kjer je napol ozdravljen toliko časa prosil svojega narednika, ki se je vračal na bojišče, da je ta Zupanca, ko ga je odpustil zdravnik, vzel seboj. Sedaj je zopet na bojni črti. Odlikovan je bil s hrabrostno svetinjo prvega razreda.

— **Predavanje.** Iz Št. Jerneja: V nedeljo 28. marca je predaval v tukajšnji šoli c. kr. okr. šolski nadzornik g. Lj. Stiasny po naročilu visoke c. in kr. vlade, o varčevanju z moko in žitom. Pred tem predavanjem je kazal in pojasnjeval omenjeni gospod na skioptikonu svetlobne slike iz svetovne vojne. Gospodarjev in gospodinj je bilo nad 400 navzočih, k so vsi z največjo pozornostjo sledili aktuelnim izvajanjem gospoda predavatelja za kar je žel ob sklepu zasluženo pohvalo. — Tukajšnja šolska mladina je darovala kot velikonočne piruhe 1215 svežih jajec za bolne in rekonvalescentne vojake. Pošiljatev se je odposlala vojni oskrbi v Ljubljani. — Iz Kostanjevice se poroča, da je gospod nadzornik Stiasny, imel tudi ondi slično predavanje.

— **Odlikovan Ribničan.** Zaradi hrabrega vedenja pred sovražnikom, je bila podeljena srebrna hrabrostna svetinja I. razreda četovodji Matiji Malešič-u, 7. polj. top. polka v Celovcu. Odlikovanec je bil že nevarno ranjen, a je zopet nekoliko okreval. Čestitamo vrlemu junaku!

— **Padel** je v Karpatih posestnik Jernej Ramovš, brat č. g. župnika iz Velikih Lašč. Naše najiskrenejše sožalje!

— **Iz seznama izgub št. 150.** Poročnik Ignacij Grandovec, 2. bos.-herc. pp., mrtev; poročnik Josip Cejnar, 2. bos.-herc. pp., ranjen; praporščak Franc Kavčič, 2. bos.-herc. pp., ranjen; praporščak Ferdinand Novak, 2. bos.-herc. pp., ranjen; praporščak Ljubomir Vašič, 2. bos.-herc. pp., ranjen; major Josip Jeras, 2. bos.-herc. pp., ujet; poročnik Karel Sluga, 47. pp., ujet; praporščak Svetek, 2. bos.-herc. pp., ujet; praporščak Bruno Trebitsch, 47. pp., ujet.

— **Smrtna kosa. — Pravo prijateljstvo. — Čuden slučaj.** Na Glincah št. 207 je umrla danes Marija Valentinčič, soproga Ivana Valentinčiča, uslužbenca katoliške tiskarne, ki je v ujetništvu na Kavkazu. Ostalo je tu pet nepreskrbljenih otročičev. Prijatelji blagega Valentinčiča so že naprej vedeli, kaka nesreča čaka otročiče po smrti matere, zato so si že zdaj porazdelili otročiče-sirote, tako da bodo vsi prišli v zanesljivo oskrbo. — Čuden slučaj je pač, da se je mož Ivan Valentinčič danes oglasil iz ruskega ujetništva. Dana je bila njegova dopisnica na že mrtvo ženo. Da bi dopisnica prišla včeraj, bi žena še dobila zadnje pozdrave svojega moža iz ujetništva: Ljuba moja žena! Srčno te pozdravljam in otročiče in vam voščim vesele velikonočne praznike. Dopisnica je bila oddana v Bijsku v Sibiriji pred mesecem. — V Idriji je umrla gospa Frančiška Vidmar, stara 72 let, soproga pokojnega trgovca Petra Vidmarja. — Umrl je v Radincih pri Zg. Radgoni posestnik Anton Divjak, dolgoletni župan. — Umrl je v Slovenjegradcu trgovec Otokar Reitter.

— **Za špehovko iz koruzne moke** je včeraj tiskarski škrat svetoval preveč pšenične ali ječmenove moke, ker se ni oziral na sedanjo veliko draginjo. Pravilno se mora torej v 9. vrsti glasiti »tričetrtinke litra pšenične ali ječmenove moke«. — V knjigi, ki izide pod naslovom »Varčna kuharica« v »Katoliški Bukvarni« kmalu po praznikih, bo ta napaka itak odstranjena.

— **Dunajski šolski otroci - poljski delavci.** V torek so otroci delavskih okrajev pod vodstvom svojih učiteljev začeli obdelovati zemljišča, ki jih jim je odkazala občina ali pa zasebniki. Vsak otrok, ki pomaga pri obdelovanju, bo dobil tudi svoj delež pri letini.

— **Velikansko škodo** so povzročili snežni zameti na Koroškem, kar je mogoče šele zdaj preceniti, ko se taja sneg. Od Podkloštra do Pontablja in od Trbiža do Predila je sneg podrl 27 poslopij. Od Podkloštra do Pontablja je ležal sneg 250, v Rajblu in Predilu pa 300 cm visoko. Še zdaj leži sneg tu in tam 3 do 7 metrov visoko.

— **Sajenje koruze ob železniških progah prepovedano.** Iz Osjeka se poroča 25. marca: Etapno poveljstvo balkanske vojske je izdalo povelje, s katerim se ob celi progi, ki vodi iz Osjeka v Vinkovce, prepoveduje saditi koruzo v oddaljenosti manj nego 500 m od proge, in sicer na obeh straneh. Drugo žito se lahko seje kakor doslej.

— **S Trebinja v Hercegovini** pošiljata vojakom v domovini iskrene pozdrave desetnik Alojzij Hrib in četovodja M. Uranič.

— **Požar v Bočni.** Iz Bočne poročajo: Po dobrih treh mesecih smo imeli zopet požar. Dne 28. marca je začel ob pol deseti uri goreti Sekov kozolec. Sreča je bila da so bili domači še pokonci, da je hitro prišla brizgalna in da ni bilo vetra. Nevarnost je bila za celo vas. Kakor 13. decembra 1914 je tudi sedaj zažgala zlobna roka. Škode je kakih 4000 K, ker je zgorela tudi krma.

— **Przemyslski zrakoplovec — padel v rusko ujetništvo.** Nadporočnik Anton Morocutti, sin vpokojenega višjesodnega svetnika Morocuttija v Mariboru, je bil prideljen przemyslskemu zrakoplovnemu oddelku. Dne 1. februarja pa se mu je pri njegovem 25. poletu pokvaril motor, da se je moral z njegovim pilotom Wanekom vred 75 kilometrov pred njegovo postajo spustiti na tla v sredi med ruskimi četami. Rusi ju k sreči niso opazili. Zrakoplovca sta stroj zažgala in se nato 22 dni skrivala in skušala udreti k našim. Bila pa sta ujeta. Sedaj se nahaja Morocutti v ruskem ujetništvu, odkoder piše očetu, da se mu še dokaj dobro godi.

— **Odlikovan** je bil z bronasto častno svetinjo Rdečega križa narednik 17. pešpolka Karl Podboj.

— **»Hrvat« — ustavljen.** »Hrvatska« poroča: Tukajšnji takoimenovani pravaški list, glasilo milinovcev, je z današnjim dnem vsled banove zapovedi zaradi njegovega slavljenja srbskih junaštev in sploh glorificiranja srbstva — ustavljen.

— **Drago mleko na Dunaju.** »Extrablatt« poroča: Liter mleka stane na Dunaju 42 vin. Vpeljali bodo nakaznice za mleko.

— **Pot na Šmarno goro** kakor se je govorica raznesla ni zaprta, ampak je prosta in se vabijo vsi izletniki, da se jo še več poslužujejo.

— **Ogenj.** Dne 22. marca je v Dvorjah pri Cerkljah pogorel hlev; zažgali so otroci. K sreči ni bilo vetra ter se je ogenj hitro omejil in zadušil.

— **Nov ujetniški tabor na Štajerskem.** Vojna tabora v Knittelfeldu (20.000 ujetnikov) in v Felabachu (nad 30.000 mož) sta prenapoljena. Zdaj grade lope za ujetniški tabor v Lebringu pri Lipnici in Sterntalu pri Ptuju. Vsak tabor bo obsegal lahko 20.000 vojnih ujetnikov.

— **Prepovedana uporaba moke pri izdelovanju mila.** »Wiener Zeitung« objavlja odlok trgovskega ministerstva v katerem se prepoveduje uporaba škrobove, krompirjeve in kakršnekoli moke pri izdelovanju mila. Prestopke kaznjujejo politične oblasti z denarnimi globami ali z zaporom. Odvzame se tudi lahko obrtna pravica. Odlok se uveljavi 1. aprila.

— **Državna podpora trgovinski mornarici.** Radi vojske z Anglijo in s Francijo se je prekinila naša plovba na morju. Domači lastniki ladij izgube zato postavno določene državne podpore, da si morajo skrbeti za vzdrževanje ladij, za osobje in za zavarovalnine. C. kr. korespondenčni urad obvešča, da se je izdal 1. t. m. ministrski odlok, ki določa, naj se državne podpore zplačujejo naprej, če lastniki še naprej podpirajo svoje uslužbence. Ko nastanejo zopet redne razmere, se odlok razveljavi.

g Sv. Lenard v Slovenskih goricah. V torek 30. marca se je vršil občni zbor posojilnice. Zadruga je imela lansko leto kljub slabim časovnim in denarnim razmeram povoljen uspeh. Mnogo zadružnikov je moralo oditi na vojsko, kar je povzročilo, da so obresti posojil nekoliko zaostale, kar pa nikakor ni v škodo posojilnice, ker ista zahteva plačevanje posojilnih obresti od žen, oziroma od porokov vpoklicanih zadružnikov. Pri hranilnih vlogah je zadruga celo napredovala, kar je gotovo dobro in zaneslijvo znamenje za njeno diskretno poslovanje. Obrestna mera se ni ne zvišala in ne znižala. Splošno se obrestuje po 4 in pol odstotka, večje vloge pa tudi po 5 odstotkov. Posojilnica se ne drži strogo moratorija in izplačuje po možnosti blagajne in po potrebi vlagateljev. Vsled tega si je zavod pridobil dosti na ugledu in zaupanju. Z ozirom na težke časovne razmere se je ves čisti dobiček priklopil rezervnemu zakladu. V odbor so bili izvoljeni vsi stari odborniki. Posebno pohvalo zasluži čast. gosp. župnik Janžekovič, ki že več let vodi načelstvo posojilnice v prid in blagor našega obmejnega slovenskega ljudstva.

— **Novi živinski sejm.** V Hotedršici pri Logatcu je ustanovljen nov živinski sejm, in sicer dne 5. aprila; ako pride na ta dan nedelja, se vrši sejm prihodnji dan. Letos bode dne 6. aprila. Prodajalci in kupci se vabijo.

— **Umrl** je v Trstu višji poštni svetnik Nikolaj Dudan.

— **Sarajevske šole** zopet otvorijo 6. aprila.

— **Krušne in močne nakaznice na Štajerskem** uvede 11. t. m. štajersko namestništvo v Gradcu in skoraj v vseh graških okoličanskih občinah v mestu Celje in v Gaberjah in na Bregu, v mestu Ptuj in v Krčevini, Vičovi, Novi vesi, Ragoznici, na Zgornjem in na Spodnjem Bregu občine Breg in Budini. V Mariboru se sme kruh in moka prodajati temeljem nakaznic, ki jih izda mariborski mestni svet. Kruh se sme od 4. aprila nadalje peči le v obliki hlebčkov in sicer s 35 dkg in s 170 dkg. Močnatih jedi gostilničarji čez ulico, če se ne kupijo tudi druge jedi, ne smejo prodajati.

— **Poštni in brzojavni promet z inozemstvom.** Od 1. aprila t. l. naprej stane povratni list priporočenih pošiljatev v inozemstvo 35 vin.

— **Žrebanje V. razreda razredne loterije** se izvede 6., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 26., 27., 28., 29. aprila in 3. majnika 1915. Dobitki V. razreda znašajo 18 milijonov 356.200 kron; v prejšnjih štirih razredih so se izžrebali dobitki vredni 3,911.800 kron.

— **Umrl** je na Sušaku 22. t. mes. zdravnik v tamkajšnjem sanatoriju dr. Bruno Medanič.

— **100 let stara žena umrla.** V Zagrebu je umrla 31. m. m. nad 100 let stara Katarina Matis. Rojena je bila 15. februarja 1815. Njen mož Matis je bil lekarnar. Padel je leta 1848. junaške smrti v Jelačičevi armadi.

— **14 odstotna dividenda Škodovih tvornic.** Upravni svet Škodovih tvornic je sklenil predlagati občnemu zboru, ki zboruje 26. t. m., naj se od čistega dobička 7,076.626 kron razdeli 14 odstotna (28 kron na akcijo) dividenda, 200.000 kron se nakaže rezervnemu zakladu, 587.366 kron se prepiše na nov račun.

— **Draginja v Mariboru je vsak dan večja.** Cene moke so jako visoke, cene mesu so tudi neznansko poskočile. Dne 27. marca na primer je stal kg mehkih prs že 5 K.

— **Črevljarje na deželi** poziva vojni preskrbovalni urad v Gradcu, Sporgasse št. 29, naj delajo gorske črevlje, ki jih takoj po dobavi plačajo. Podrobnosti pod naslovom: Kriegsfürsorgeamt, Gradec, Sporgasse 29.

— **Brnske hijene.** Praški »Union« poroča, da stvari, ki so jih poslali s kmetov v Brno za izboljšanje hrane ranjencem v skupni vrednosti 120.000 K, niso dobili ranjenci, marveč so se porabile v zasebne namene.

— **Krušne nakaznice samcem** v Pragi, ki so navezani nase, se glase na 210 gramov kruha na dan. Močnih nakaznic jim ne izroče. Samec, dobi v gostilni kruh proti odrezku nakaznice; za močnate jedi ne dobi nakaznic, ker mu je 70 gramov manj, kakor osebam, ki se prehranijo v rodbinah.

— **Skrivnosten napad.** V mariborsko bolnišnico so prepeljali prožnega čuvaja južne železnice Tomaža Fliesza smrtnonevarno ranjenega v trebuh. Na Fliesza je v službi 28. m. m. streljal neki neznanec.

— **Trije bratje padli na bojišču.** Andrej, Anton in Alojzij Krševan, bratje, iz Preserij v rihemberški občini doma, so šli lani na bojišče in vsi trije so ostali na bojišču. Andrej, četovodja pri 97. pešpolku, je padel pri Krasniku; Anton, ki je služil pri 17. polku, pri Grodeku; Alojzij v Srbiji. Po poklicu so bili Andrej mizar, Anton krojač, Alojzij zidar.

— **Nov moratorij na Ogrskem.** Dne 24. marca je na Ogrskem izšla šesta naredba o moratoriju, ki bistveno izpreminja dosedanje določbe in podaljšuje moratorij za nadaljnje štiri mesece.

C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt. Ravnateljstvo tega zavoda je objavilo dne 30. marca t. l. sledeči komunike: »Upravni svet naše družbe je na podstavi našega predloga v svoji današnji seji sklenil, predlagati rednemu občnemu zboru dne 18. maja t. l. da se od čistega dobička, ostalega po odštetju pet milijonov kron za osnovano vojnoizgubno rezervo, razdeli za leto 1914. dividenda po 22 K za delnico ter prenese 522 tisoč kron na račun dobička in izgube za tekoče leto. Dalje je upravni svet sklepal, izprositi od občnega zbora pooblastila, da se zamore uporabiti izredni rezevni fond od 2 milijonov kron ter eventuelno splošni rezervni fond v kritje vsled vojne povzročenih izgub, vkolikor iste prekoračijo iznos pet milijonov kron. Uspehi konzorcijalnih kupčij so, vkolikor so bile iste dne 31. decembra 1914. popolnoma izpeljane, obračunani v tem letnem zaključku.«

— **Na dunajskem svinjskem trgu.** Dne 30. m. m. so prignali 1600 prešičev mastnjakov več kakor minuli teden, a cene so le zelo poskočile, ker se

vrši bodoči semenj glede na velikonočne praznike šele bodočo sredo. Cene vsem dobrim vrstam so poskočile 6 do 10 kron pri 100 kg žive teže. Lažje in srednje vrste mesnjakov na cenah niso poskočile. Težke mesnjake so prodajali po 300 kron za 100 kg žive teže. Na semenj so pripeljali tudi 220 rumunskih prešičev. Goveje meso se z ozirom na cene govedine na sejmu 29. m. m. podraži na Dunaju 20 do 30 vin. kg. V večjih dunajskih gostilnah se je porcija govejega mesa s prikuho podražila od 9 vin. na 1 krono 20 vin.; porcija pečenke se je podražila povprečno za 20 vin. Gostilničarji, katerih gostje pripadajo srednjemu stanu, tožijo, da radi draginje izostajajo gostje ali pa da manj naročajo kakor so prej.

— **Smrt pijanca.** Iz Gorice: Pijanček in šnopsarski bratec Scalettari je bil svoj čas dober pek in dober človek. Pa prokleto žganje ga je uničilo. Ni bil za nobeno delo več. Tam na Kornju so se zbirali te vrste bratci in si hladili žejo s šnopsom. V petek, 26. marca zjutraj je Scalettari izpil pol litra šnopsa. Padel je nezavesten na tla. Odnesli so ga z ulice v Attemsov hlev, kjer je trdo zaspal... V soboto zjutraj pride hlapec v hlev in vidi, da se Scalettari še ne gane z ležišča. Začne ga zmerjati. A on se ne zmeni za besede. Nato prime metlo in ga dobro ošvrkne. Ležeči se ne gane. Prime ga in strese, a on je bil trd in mrzel. Hlapec je obvestil oblast o pijančevem koncu in prižgal ob njegovem ležišču borno svečo, dokler ga niso odpeljali v mrtvašnico. To je konec moža, ki bi bil lahko ugleden obrtnik, ki pa ga je šnops pripeljal tako daleč. Pred par leti mu je umrla žena na nepojasnien način. Tedaj so nekateri sumili, da ji je on pomagal na oni svet. Pa če tudi ne, šnops je uničil življenjsko srečo njegovo in njegove žene.

— **Popisovanje kovin.** C. kr. kor. urad poroča, da objavlja danes uradna »Wiener Zeitung« dva odloka in razglaša, da se morajo javiti tudi zaloge cinka, aluminija, svinca, bakra, medi in nikla. Zaloge cinka se morajo naznaniti, če znašajo 200 kg. Javiti se morajo množine zalog vsak mesec. Ministrstvo deželne brambe je razglasilo, da gotove surove kovine podvrže vojaški dobavi, osobito antimon, kositer in zmesi kositra. Vojna prava zahteva nadalje hrom, molybaen, volfram, vanadium in ferronikel. Od obstoječih zalog so oproščene gotove manjše množine.

— **Moža ubila** je kajžarica Marija Novak v Čagi pri Št. Lenartu v Slov. goricah. Mož Franc Novak je prišel 14. marca vinjen domov in se je prepiral z ženo, s katero je bil poročen 13 let. Žena je bežala, da bi je ne tepel, a mož jo je dohitel in jo je hotel pretepati z vilami. Žena je pograbila poleno in ga je tako tolkla, da se je zgrudil na zemljo in da je 15 marca umrl.

— **Naročitev obuval ter jermenarskih in sedlarskih potrebščin pri malem obrtu.** Ministrstvo za javna dela namerava tudi ob zagotovitvi IV. vojne potrebščine dati malemu obrtu priliko za delo in zaslužek z izdelovanjem obuval ter jermenarskih in sedlarskih predmetov. Oddati je naročila na obuvala vseh vrst, kakor usnjate čevlje, lahke čevlje, škornje, čižme in razna sedlarska, jermenarska in torbarska dela. Zadrugam je ponudbe, katere je kolkovati s kolkom za eno krono, nasloviti na c. kr. ministrstvo za javna dela. Ponudbe je pa vložiti pri pristojni trgovski in obrtniški zbornici. Vsaki ponudbi je pridejati seznam zadružnih mojstrov, ki se hočejo udeležiti dobave. Obrazce za take seznam je dobiti pri trgovski in obrtniški zbornici. Taki seznami morajo biti potrjeni od pristojnega glavarstva ali občine glede tega, da so v seznamu navedeni prosilci samostojni mojstri, katerim je predpisan davek in ki so člani prizadete zadruge. Ako se pristojna zadruga ne poteguje za delo, se sprejmejo tudi prošnje posameznih obrtnopravno upravičenih rokodelcev. Ponudbe se morajo glasiti le na ono množino, katero more zadruga do konca junija 1915 zmagati. Podaljšanje terminov in preklic naročil je moč dovoliti le izjemno in le, če so tehtni vzroki. Izvršitev dobave se ne sme delati odvisno od morebitne oprostitve vojaške službe. Ponudb zadrug, ki si ne morejo priskrbeti potrebnih surovin (ne glede na material, ki se ga jim morda izroči) ali se ne morejo obvezati za pravočasno izvršitev naročila, ni moč vpoštevati. Usnje, oziroma predujme v denarju za nakup usnja je moč dati zadrugam po meri razpoložnih zalog in denarnih sredstev. Usnje za jermenarje in sedlarje je sedaj mogoče dati samo v izrednih primerih in še to le v gotovem delu cele potrebne množine predvsem takim zadrugam, ki so naročila točno izvršile. Zadruge so dolžne pravočasno izvršiti naročila v celem obsegu. Izdelano blago je poslati na stroške dobavitelja c. in kr. monturnim depotom. Pri tem jim gre pravica do vojaške tarife potom povračila. Prevzete predmete plača monturni depot. Pobotnice je kolkovati po skali II. in III.

— **Reški in hrvaški lesni trgovci** so imeli te dni v dvorani reške trgovsko-obrtniške zbornice posvetovanje, kako si pomoči iz sedanjega težkega položaja. Ti trgovci so izvažali svoj les večinoma v Italijo in so bili po izbruhu vojne močno prizadeti, ker se je izvoz lesa prepovedal. Na omenjenem posvetovanju je reški župan podal trgovcem važne informacije, ki jih je dobil v Budimpešti glede določenega izvoza lesa v Italijo. Po daljši razpravi so zbrani lesni trgovci sklenili poslati trgovinskemu ministru brzojavno spomenico, v kateri se pritožujejo, da se pri dobavi lesa za vojno upravo ne vpoštevajo lesni trgovci z Reke in Hrvaške ter da se njihove koristi tudi niso vpoštevale pri zasnutju izvoza v Italijo, kjer se jim je določil le minimalen kontingent. Reški lesni trgovci so v tej stvari poslali deputacijo h guvernerju, hrvaški pa k banu.

— **Polaganje drugega tira na progi Košice—Oderberg** se vrši sedaj že na črti Orlau—Oderberg. Tej železniški zgradbi se je priznala ugodnost cesarske naredbe z dne 16. oktobra 1914. Kakor znano, se je zgradba drugega tira na progi Košice—Oderberg priznala Ogrski proti temu, da je privolila v zgradbo liške železnice. Hrvaški listi zahtevajo merodajnih obvestil, da-li se liška železnica gradi enakomerno s košiško-oderberško progo in da-li so se tudi liški železnici dovolile ugodnosti gori navedene cesarske naredbe.

Č. duhovščini ljubljanske škofije naznajamo s tem, da je dolskan novi propzij ljubljanske škofije za brevir in ga bomo razposlali, če le mogoče še ta teden brez naročila, ker se bo posebno po praznikih večkrat nujno rabil. S tem je torej reforma brevirja vsaj za dobo 30. let zaključena..

»Katoliška Bukvarna.«

Imenik duhovnikov umrlih v ljubljanski škofiji od 1. januarja 1901. do 10. februarja 1915. Sestavil Anton Tomelj, župnik. Cena 50 vin. Založila Katoliška Bukvarna.

»Vzajemnost« je sprožila misel za ta imenik, da bi se znanci in prijatelji spominjali svojih sobratov, k so ijm bili v življenju morda učitelji, predstojniki ali sosedje, ki so jim pomagali s svojim dobrim svetom ali so jim bili vzor v duhovskem življenju ali kot delavci v cerkvi, pa tudi izven cerkve. Imenik je setavljen po dnevu smrti, da se jih spominjajo ob obletnici in je puščen prostor za vpis novih imen. Ob koncu ima tudi abecedno kazalo.

Naročajte „Slovenca“!

Preklic in svarilo!

Podpisani Ferdinand Smrekar, posestnik, ključavničar in brodar čez Savo v Sp. Ribčah štev. 22 svarim tem potom vsakogar, naj ničesar ne posodi ali kupi od moje žene Marije Smrekar roj. Derčar, p. d. Derčarca, ker jaz nisem plačnik za njene dolgove, ter bi moral vsakdo kupljene stvari meni še enkrat plačati, oziroma bi proti niemu postopal sodnim potom. Toliko v vednost vsem, ki bi imeli kaj opraviti z mojo ženo. 687

Ferdinand Smrekar
posestnik Sp. Ribče 22. občina Vel. vas

Potrebujem zdravega in čvrstega
684
učenca
za trgovino mešanega blaga
isti mora biti poštenih staršev.
Anton Kobi, Oplotnica pri Konjicah.

Sprejme se 685
kontoristinja
vešča slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. Pismene ponudbe naj se pošiljejo na poštni predal št. 8 glavna pošta.

Pozor! Blago za ženske!
Modne cefire, kanafase, rjuhe novosti blaga za pomlad in druge tkanine, pošilja, dokler je zaloga
po starih cenah
JAROSLAV MAREK,
tkalnica in razpošiljalnica BISTRO 45,
Orlické gory, Češko
Vzorci zastonj in franko.
Nihče naj ne zamudi te prilike, kdor hoče meti nekaj res dobrega, zanesljivega in sedaj cenega, in vsak naj se požuri z naročilom, dokler je kaj zaloge
Pošiljam še 40 m zefirja, kanafasa, modrotiska itd. Ostankov za 20 K, I. vrsta 40 m K 25 franko. 479

Izurjen kurjač
ki je obenem **ključavničar,** se takoj sprejme. Ponudbe na hotel Union v Ljubljani. 686

Prosim, oglejte si predležeče oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagodena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veščaka.
Poskusite pri: 935
Fran Szantner
specialist za ortopedična in anatomična obuvala
Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Čevljarji pozor!
Vsak, kdor hoče zaslužiti gotovih 6 K na dan, naj se javi **Antonu Resmanu pri Sv. Janezu pri Boh. Jezeru.** Delo se daje na dom. Pojasnila se dajejo proti 10 vin. znamki. Potrebujem tudi enega izurjenega **pripravljatelja zgornjih delov** vojaških čevljev. Plača dobra po dogovoru. 657

Odvetnik dr. Žiga Vodušek
naznanja vljudno, da je vpisan v imenik tržaških odvetnikov
Trst, Via Caserma 15
dne 30. marca 1915.
689

Krasne velikonočne
RAZGLEDNICE od **3** vin. naprej
priporoča
Marija Tičar, Ljubljana
Sv. Petra c. 26 in Šelenburgova ulica 1
222

Priporoča se modna trgovina
Ljubljana **Peter Šterk** *Stari trg 13*
Ia kakovosti **moško** in **damsko perilo,** razni gorki predmeti za **vojake,** najmodernejše **bluze,** jutranje **obleke,** pletene **jopce,** razni **nakiti** in vse potrebščine za šivilje moški **klobuki** in **čepice** i. t. d.
Vse po priznano najnižjih cenah. 653

Od 29. marca do 4. aprila
! Velikonočna okazijska prodaja !
po globoko znižanih cenah in namreč ženske in moške obleke, kape in klobuke itd.
Ljubljansko (preje Angleško) skladišče oblek **O. Bernatovič,** *Mestni trg štev. 5—6.*

Kolegijatni kapitelj v Novem mestu naznanja, da se je po volji Vsemogočnega preselil v lepšo domovino njega ljubljeni član prečastiti gospod

Frančišek Špendal,

kanonik, duhovni svetnik, častni član občine v Tržiču, itd.

ki je danes, dne 30. marca 1915 ob polu 7. uri zvečer v 70. letu svoje starosti, po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega sobrata bo v četrtek, 1. aprila ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Slovesni requiem bo v pondeljek, dne 12. aprila 1915.

Novo mesto, dne 30. marca 1915.

691

Izdala konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec.